

นโยบายจีนสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่ 2

เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2491 รัฐบาลชุดนี้ก็เริ่มต้นอย่างจริงจังในการเข้มงวดกวดขันปราบปรามการกระทำผิดทาง ๆ ของชาวจีนในขณะนั้น เพราะจอมพล ป. พิบูลสงคราม ถือว่า "ปัจจุบันนี้เมื่อได้เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างจีนกับไทยแล้ว ปัญหาจีนได้แสดงให้เห็นความสำคัญเด่นชัดขึ้นทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร จึงเห็นว่าถึงเวลาอันสมควรที่จะหยิบยกปัญหานี้ขึ้นพิจารณา และกำหนดนโยบายไซนีส โปลิซี (นโยบายจีน) โดยอนุโลมตามแบบของนานาประเทศและให้เหมาะสมกับภาวะของประเทศไทย"¹

1) สมัยแรกที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เพิ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ภายหลังที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม บริหารประเทศได้ไม่นาน รัฐบาลก็ได้ปราบปรามการกระทำผิดของชาวจีนทันที แทนที่จะยึดนโยบายให้ความอะลุ่มอล่วย เหมือนกับรัฐบาลชุดที่แล้วมา สำหรับการเพิ่มความเข้มงวดจับกุมชาวจีนที่กระทำผิดในสมัยนั้นรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการปราบปรามองค์การหรือสมาคมลับของชาวจีนที่ทำการเก็บภาษีเถื่อนจากพ่อค้าทั่วไปประการหนึ่ง และการเพิ่มความเข้มงวดจับกุมโรงเรียนจีนที่กระทำผิดและฝ่าฝืนกฎหมายอีกประการหนึ่ง

¹รายงานประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 12/2491 วันพุธที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2491, "ความคิดเห็นของนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่มีต่อชาวจีน," เรื่องปัญหาเกี่ยวกับคนจีน, หน้า 20.

1.1 การปราบปรามสมาคมลับที่เก็บภาษีเถื่อนแข่งขันกับรัฐบาล ในอดีตที่ผ่านมาชาวจีนในประเทศไทยมักจะทำกร เรียไร เงินทองช่วยเหลือเมืองแม่ของตนและการดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนในประเทศไทย ซึ่งปัญหานี้รัฐบาลไทยในอดีตก็ได้ใช้มาตรการเพิ่มความเข้มงวดปราบปรามผู้กระทำความผิดชาวจีนอยู่เนือง ๆ แต่ต่อมาเมื่อประเทศไทยเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตแล้ว สมาคมจีนในรูปแบบต่าง ๆ ก็ยังคงทำการ เรียไร พ่อค้าคหบดีชาวจีนทั่วไปในเชิงชอรองแกมบังคับตลอดมา เพื่อนำเงินทองที่ได้ไปบำรุงส่งเสริมกิจการของชาวจีนเพิ่มมากขึ้น

พอมาถึงสมัยก่อนหน้าที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม จะเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง การกระทำกร เรียไร กลายเป็นรูปแบบการ เก็บภาษีเถื่อนแข่งขันกับรัฐบาล เพราะบรรดาชาวจีนที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสมาคมต่าง ๆ ได้รวมหัวกัน เก็บเงินจากพ่อค้าทั้งที่เป็นชาวจีนและชาวไทยตามท้องที่ต่าง ๆ หัวราชอาณาจักร โดยเรียกเก็บภาษีเถื่อนตามอัตรารายได้ของพ่อค้าแต่ละราย หรือตามอัตราส่วนปริมาณสินค้าที่ซื้อขายกันในท้องตลาด ถ้าหากพ่อค้าคนใดไม่ยอมเสียภาษีเถื่อนก็มักจะถูกกลั่นแกล้งและกีดกันในการค้าด้วยวิธีต่าง ๆ ในที่สุดพ่อค้าส่วนใหญ่ก็จำยอมต้องเสียภาษีเถื่อนให้แก่กลุ่มบุคคลเหล่านี้ ซึ่งทำหน้าที่เก็บภาษีเถื่อนไปบำรุงกิจการของชาวจีนในแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะการดำเนินงานของโรงเรียนจีนต่าง ๆ²

เมื่อถูกเก็บภาษีเถื่อนเช่นนั้น เจ้าของร้านค้าทั่วไปก็จะไปคิดเพิ่มราคาสินค้าของตน หรือลดราคาสินค้าเกษตรกรรมต่าง ๆ เช่น ข้าว ยางพารา และพืชไร่อื่น ๆ ให้มีราคาต่ำกว่าราคาท้องตลาด ประชาชนซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าไปอุปโภคบริโภคจึงต้องซื้อสินค้าต่าง ๆ จากพ่อค้าในราคาที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น ในขณะที่เกี่ยว

²หนังสือลับ - ค่วน ที่ ท.11829/2491, เรื่องการจับกุมสอบสวนคนจีน, จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ, ลงวันที่ 3 กันยายน 2491.

สินค้าพืชไร่ต่าง ๆ ที่เกษตรกรชาวไทยสมควรจะขายได้ในราคาเป็นธรรม ก็ถูกกดราคาให้ต่ำกว่าราคาที่เป็นจริง ซึ่งการเก็บภาษีเดือนของสมาคมลับต่าง ๆ ของชาวจีนในช่วงนั้นนอกจากจะเป็นการฉ้อโกงหมายแล้ว ยังขัดกับนโยบายของรัฐบาลที่คองการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อน เรื่องค่าครองชีพของประชาชน รัฐบาลจึงถือว่าการกระทำดังกล่าวได้สร้างความกระทบกระเทือนต่อสวัสดิภาพของประชาชนโดยทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และยังก่อให้เกิดโจรผู้ร้ายชุกชุมโดยทั่วไปอีกด้วย³

ดังนั้นในกลางเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2491 กระทรวงมหาดไทยจึงมีคำสั่งให้จังหวัดทุกจังหวัดจัดการจับกุมสอบสวนชาวจีนทุกคนที่ตั้งกลุ่มเก็บภาษีเดือนจากร้านค้าทั่วไป เพื่อดำเนินคดีฐานเรียกรับเงินฉ้อโกงหมาย จึงทำให้ชาวจีนที่ทำกรในเรื่อนี้ถูกจับกุมเป็นจำนวนมาก หากทางการสืบทราบว่าชาวจีนคนใดถูกจับกุมเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งสมาคมเก็บภาษีเดือน รัฐบาลมักจะกักตัวไว้แล้วมีคำสั่งเนรเทศออกจากประเทศไทยทันที ในฐานะบุคคลไม่พึงปรารถนาของประเทศไทย⁴

แต่การจับกุมชาวจีนที่ทำตัวเป็นอั้งยี่โดยการตั้งสมาคมลับเก็บภาษีเดือนคราวนี้ ได้สร้างความไม่พอใจแก่รัฐบาลจีนเป็นอย่างมาก เพราะรัฐบาลจีนถือว่ารัฐบาลไทยทำการเป็นปฏิปักษ์ชาวจีนรุนแรงเกินควร ดังนั้นในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2491 ดร. หลิวซือซุน (Dr. Liu Tse-sun) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศของจีนจึงเชิญนายสง่า นิลกำแหง อุปทูตไทยผู้รักษาราชการแทนเอกอัครราชทูต ณ กรุงนานกิง เข้าพบพร้อมกันนั้นรัฐบาลจีนก็ได้ยื่นบันทึกช่วยจำเพื่อประท้วงการจับกุมชาวจีนในประเทศไทย บันทึกช่วยจำครั้งนั้นมีสาระสำคัญคือ

³ หนังสือลับ - ความที่ ค.12382/2491, เรื่องการจัดกุมคนจีน, จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ, ลงวันที่ 14 กันยายน 2491.

⁴ เรื่องเดียวกัน.

1) รัฐบาลจีนได้รับรายงานจากกรุงเทพฯ ว่า ตั้งแต่กลางเดือนมิถุนายน ศกนี้เป็นต้นมา เจ้าหน้าที่ตำรวจไทยได้ทำการจับกุมคนจีน เป็นการใหญ่ และเป็นเวลาถึง 2 เดือน เจ้าหน้าที่ไทยไม่เพียงแต่ละเลยไม่แจ้งให้สถานกงสุลใหญ่จีนทราบเหตุผลในการจับกุมเหล่านั้น ซ้ำยังไม่เปิดเผยข้อหาเสียด้วย ทางสถานเอกอัครราชทูตและทางกงสุลใหญ่สอบถามไปหลายครั้งก็ไม่ได้รับคำตอบ

2) เมื่อเร็ว ๆ นี้เจ้าหน้าที่ตำรวจไทยยังได้ทำการจับกุมคนจีนใน เชียงใหม่ ไครราช และที่อื่นอีกเป็นจำนวนมาก

3) รัฐบาลจีนถือว่าการกระทำเช่นนี้เป็นกรรณแรงเลือกปฏิบัติโดยลำเอียงและไม่เป็นธรรม ที่จะอ้างว่าจับก็เพราะความจำเป็นต้องปราบปรามองค์การที่ดำเนินการ เป็นปฏิปักษ์หรือทำผิดกฎหมาย และเมื่อมีข่าวว่าคนจีน เหล่านี้อาจถูกเนรเทศแล้ว ก็ไม่เพียงแต่ทำให้คนจีนที่พำนักอยู่ในประเทศไทยรู้สึกอวดเวทาคดแล้ว และไม่มี ความสงบสุขเท่านั้น แต่ยังทำให้รัฐบาลจีนมีความวิตกอย่างแรง และรู้สึกโกรธเคืองอีกด้วย

4) รัฐบาลจีนถือว่าการปฏิบัติโดยปราศจากพิธีการของกฎหมาย (without due proces of law) ไม่เป็นไปตามความในข้อ 5 แห่งสนธิสัญญาพันธไมตรีระหว่างจีนกับไทย และการที่คนจีนพวกนี้จะถูกเนรเทศนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของคนจีนเหล่านั้นอย่างที่จะคำนวณมิได้

5) รัฐบาลจีนถือว่าการจับกุมชาวจีนอย่างไม่เลือกหน้า (Indiscriminately) และปราศจากพิธีการของกฎหมาย (without due proces of law) เป็นการกระทำอย่างไม่เป็นมิตร (unfriendly) และเป็นการตรงข้ามกับพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามสนธิสัญญา

6) รัฐบาลจีนขอให้สถานเอกอัครราชทูตรายงานข้อความดังกล่าวไปยังรัฐบาลไทย ขอให้หาทางปล่อยคนจีนเหล่านั้นทันที และขอตั้งห้ามมิให้มีการปฏิบัติกาทำนองเดียวกันเกิดขึ้นอีก และรัฐบาลจีนหวังว่าจะได้รับคำตอบจากรัฐบาลไทยในเรื่องนี้โดยเร็ว⁵

⁵หนังสือด่วน ที่ 375/2491, เรื่องรัฐบาลจีนประท้วงการจับกุมคนจีนในประเทศไทย จากสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงนานกิง ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ, ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2491, หน้า 1-2.

ภายหลังที่ประเทศไทยได้รับคำประท้วงจากรัฐบาลจีนแล้ว รัฐบาลก็ คงยืนยันว่าผู้ที่ถูกจับกุมล้วนแต่เป็นผู้กระทำความผิดที่รัฐบาลไทยจะต้องปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตาม กฎหมาย และถือว่าชาวจีนเหล่านั้นเป็นผู้ที่กระทำความผิดและไม่อาจจะขอความคุ้มครองจาก สนธิสัญญาไทย-จีน หรือจากรัฐบาลจีนใด⁶ ดังนั้นการดำเนินการประท้วงของรัฐบาลจีน จึงไม่เกิดผลแต่อย่างใด ในขณะที่เกี่ยวกับการประท้วงต่าง ๆ ของรัฐบาลจีนในระบายนั้น ก็ไม่อาจจะทำการใด ๆ ที่จะบีบบังคับให้รัฐบาลไทยคล้อยตามความเห็นของจีนได้ เพราะ ขณะนั้นรัฐบาลจีนกำลังเพลิงพล้ำและพายแพกงทัพของพรรคจีนคอมมิวนิสต์เพิ่มขึ้น เรื่อย ๆ

1.2 การเพิ่มความเข้มงวดปราบปรามโรงเรียนจีนที่ฝ่าฝืนกฎหมาย นับตั้งแต่ สงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง โรงเรียนจีนส่วนใหญ่ก็กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายทั้ง ลิ่น เช่น การไม่ยอมจดทะเบียนกับกระทรวงศึกษาธิการ มีพฤติกรรมเป็นโรงเรียน เลื่อนสอนแก่ภาษาจีน โดยได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลจีน นอกจากนั้นลูกหลานชาวจีน ในโรงเรียนจีนทั่วไปยังถูกอบรมวิชาการต่าง ๆ โดยภาษาจีนที่เน้นหนักถึงวิธีการ เมือง ชาตินิยม และการสร้างความภาคภูมิใจในประเทศและประชาชนคนจีน ในขณะเดียวกัน โรงเรียนจีนยังถูกใช้เป็นที่อบรมเหยียดหยามดูถูกคนไทยและประเทศไทยอีกด้วย พฤติกรรมของโรงเรียนจีนที่เป็นภัยต่อประเทศไทยชาติในสมัยนั้น รัฐบาลก็ทราบดี แต่เนื่อง จากในระบายนั้นการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับชาวจีนของประเทศไทยจำเป็นต้องคล้อยตาม ผลประโยชน์ที่จะได้มาจากการดำเนินนโยบายต่างประเทศ รัฐบาลไทยในสมัยนั้นจึง พยายามหาทางแก้ไขและให้ความช่วยเหลือลวยต่อชาวจีนและสถานเอกอัครราชทูตจีน ตลอดจน

ไทย จากสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงนานกิง ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง ประเทศ, ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2491, หน้า 1-2.

⁶หนังสือควน ที่ ค.12397/2491 เรื่องการจับกุมชาวจีน, จากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ, ลงวันที่ 22 กันยายน 2491.

แต่พอถึงสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง รัฐบาลไทยไม่ยอมให้ชาวจีนกระทำกราด โท ๆ ที่เป็นการลบหลู่และละเมิดกฎหมายของประเทศไทยอีกต่อไป ดังนั้นภายหลังที่รัฐบาลปกครองประเทศได้เพียง เดือนเดียว เท่านั้น รัฐบาลจึงได้ปราบปรามโรงเรียนที่กระทำผิดกฎหมายทันที มีผลทำให้โรงเรียนจีนถูกสั่งปิดเพราะกระทำกราดฝ่าฝืนกฎหมายรวมทั้งสิ้น 342 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนจีนที่เคยมีอยู่เดิม 490 โรงเรียน⁷

การทำการจับกุมและสั่งปิดโรงเรียนจีนครั้งนั้น ชาวจีนทั่วไปถือว่าเป็นการกดขี่ข่มเหงพวกตนอย่างรุนแรง เพราะมีผลทำให้ลูกหลานชาวจีนไม่มีสถานที่ศึกษาภาษาจีนกว่า 100,000 คน ชาวจีนในประเทศไทยจึงเรียกร้องให้คนจีนและรัฐบาลจีนช่วยคุ้มครองเสรีภาพในการศึกษาของพวกตน ตลอดจนการคัดค้านมาตรการรุนแรงของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งกำลังทำลายการศึกษาของชาวจีนในประเทศไทย⁸

แม้ชาวจีนในประเทศไทยจะไม่พึงพอใจการ เข้มงวดสั่งปิดโรงเรียนจีนที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยการเขียนบทความประท้วงการกระทำของรัฐบาลไทย แต่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ถือว่าการดำเนินการเกี่ยวกับโรงเรียนจีนในขณะนั้น เป็นการกระทำที่ชอบด้วยเหตุผล และรัฐบาลมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะสั่งปิดโรงเรียนหรือจับกุมครูจีนคนใดก็ตามที่ได้กระทำผิดและฝ่าฝืนกฎหมายของประเทศไทย เพราะการกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาลไทยมิได้ละเมิดสิทธิใด ๆ ของชาวจีนตามข้อตกลงในสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนเลย⁹

⁷"Education in Siam," South China Morning Post, Wednesday, June 23, 1948, p. 1.

⁸Ibid.

⁹South China Morning Post, Tuesday, June 29, 1948, p. 2.

นอกจากรัฐบาลจะปราบปรามจับกุมและสั่งปิดโรงเรียนจีนโดยไม่สนใจ
 ท่อการประท้วงใด ๆ ของชาวจีนแล้ว รัฐบาลยังได้ประกาศกำหนดโควตาจำนวนโรง-
 เรียนราษฎรสอนภาษาจีนที่จะพึงมีได้ในแต่ละจังหวัด เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.
 2491 โดยรัฐบาลอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติโรงเรียน พ.ศ. 2479
 มาตรา 7 ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร พ.ศ.
 2482 ซึ่งได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการที่จะกำหนดจำนวน
 โรงเรียนจีนในแต่ละจังหวัด สำหรับจำนวนโรงเรียนจีนที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นในแต่ละ
 จังหวัดมีดังนี้ จังหวัดพระนครมีโรงเรียนจีนได้ 8 โรงเรียน จังหวัดธนบุรี เชียงใหม่
 นครศรีธรรมราช และอุบลราชธานี มีโรงเรียนจีนได้ 3 โรงเรียน ส่วนจังหวัดอื่น ๆ
 นอกจากจังหวัดเหล่านี้มีโรงเรียนจีนได้จังหวัดละ 2 โรงเรียน สำหรับโรงเรียนจีนที่มี
 อยู่เดิมในแต่ละจังหวัดและเกินกำหนดจำนวนที่แต่ละจังหวัดพึงมีได้นั้น กระทรวงศึกษา-
 ธิการยังคงผ่อนผันให้ดำรงอยู่ต่อไปจนกว่าจะเลิกหมดไปแล้วจึงรักษาจำนวนตามที่กำหนด
 ไว้¹⁰

การสั่งปิดและควบคุมโรงเรียนจีนอย่างเข้มแข็งครั้งนี้ หนังสือพิมพ์
 Shanghai Evening Post and Mercury ฉบับวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2491
 ถือว่าเป็นการกระทำที่มุ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีนในประเทศไทยของรัฐบาลฟาสซิสต์อีกครั้ง
 หนึ่ง¹¹ ซึ่งปัญหาเหล่านี้รัฐบาลจีนถึงแม้กำลังรบพุ่งกับกองทัพพรรคคอมมิวนิสต์จีนอยู่ใน
 ขณะนั้นก็มิพอใจรัฐบาลชุดใหม่ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นอย่างมาก เพราะนับ
 ตั้งแต่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เป็นนายกรัฐมนตรีอีกวาระหนึ่ง ชาวจีนและโรงเรียน

¹⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกำหนดจำนวนโรงเรียนราษฎรเพื่อสอนภาษาจีน,
 ประกาศ ณ วันที่ 11 พฤษภาคม พุทธศักราช 2491.

¹¹ "Anti Chinese Movement in Siam," Shanghai Evening Post
 and Mercury, Saturday, August 14, 1948, p. 1.

จีนในประเทศไทยก็ถูกปราบปรามจับกุมอย่างเหี้ยมขาด ในขณะเดียวกัน การประท้วงต่าง ๆ ของรัฐบาลจีนเพื่อไม่ให้รัฐบาลไทยทำการปราบปรามจับกุมชาวจีน อย่างรุนแรงก็ไม่เกิดผลสำเร็จใด ๆ คั้งนั้นในเดือนกันยายน พ.ศ. 2491 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีนจึงให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ชาวจีนโพ้นทะเล รายวัน (Wah Kiu Yat Po) ซึ่งตีพิมพ์จำหน่ายในประเทศไทยว่า "ตนเองในฐานะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจะเดินทางมาเจรจากับรัฐบาลไทยในกรณีที่ รัฐบาลไทยแสดงตนเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีน และรัฐบาลจีนจะส่งทหาร 3 กองพลมาประจำ การที่เกาะฟอร์โมซา เพื่อที่จะให้ความคุ้มครองและปกป้องผลประโยชน์ของชาวจีนโพ้น ทะเลในประเทศไทย ถ้าหากมีภาวะฉุกเฉินใด ๆ กองทหารจีนจำนวนนี้ก็จะไม่ถอน กำลังกลับจนกว่าการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยกับจีนจะสำเร็จเรียบร้อย"¹²

อย่างไรก็ดี ถึงแม้รัฐบาลจีนจะได้แสดงที่ท่าไม่พอใจการกระทำของ รัฐบาลไทยที่มีต่อชาวจีน แต่รัฐบาลจีนก็ไม่สามารถดำเนินการขัดขวางใด ๆ ที่จะ เห็นยว้งไม่ให้รัฐบาลไทยดำเนินมาตรการปราบปรามชาวจีนและองค์กรต่าง ๆ ของ ชาวจีนที่ทำผิดกฎหมายไทยได้ ทั้งนี้เนื่องจากประเทศจีนในขณะนั้นไม่มีพลังต่อรองใน วงการ เมืองระหว่างประเทศเหมือนสมัยสงครามเฟ็งซงบลง และรัฐบาลจีนก็ กำลังมีที่ท้าวว่าจะกองพายแพ่แก่กำลังกองทัพจีนคอมมิวนิสต์ในที่สุด การประท้วง ของรัฐบาลและสื่อมวลชนชาวจีนจึงได้รับการเพิกเฉยและไม่ปฏิบัติตามจากรัฐบาล

จอมพล ป. พิบูลสงคราม ตลอดจนมา

¹²"Chinese Authority will protect the interests of three million Overseas Chinese," The Wah Kiu Yat Po, 7th September, 1948, p. 1.

2) นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนภายหลังที่คอมมิวนิสต์ปกครองจีนแผ่นดินใหญ่

ภายหลังที่รัฐบาลจีนคณะชาติภายใต้การนำของจอมพล เจียง ไค เช็ก ย้ายที่ทำการไปอยู่ที่เกาะไต้หวัน เพราะประสบความพ่ายแพ้แก่กำลังทัพคอมมิวนิสต์จีนของเหมา เจ๋อตุง และรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ได้ปกครองจีนแผ่นดินใหญ่ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2492 แล้ว¹³ รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงต้องดำเนินนโยบายเกี่ยวกับชาวจีนให้สอดคล้องกับภาวะการเปลี่ยนแปลงในประเทศจีน เพราะการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในประเทศจีนขณะนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อปัญหาชาวจีนในประเทศไทย

2.1 การตั้งคณะกรรมการผสมไทย - จีน เนื่องจากรัฐบาลยังมีความสับสนในการที่จะดำเนินนโยบายต่างประเทศอันมีผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในประเทศจีน ในภาวะเช่นนั้นรัฐบาลจึงต้องดำเนินนโยบายการเมืองภายในประเทศเกี่ยวกับชาวจีนด้วยความระมัดระวังยิ่ง เพราะรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ตระหนักดีว่าในขณะนั้นชาวจีนทั้งหมดในประเทศไทย (ชาวจีนต่างดาวและลูกหลานชาวจีนที่มีสัญชาติไทย) มีถึง 5 ล้านคน ในขณะที่คนไทยจริง ๆ มีอยู่เพียง 12 ล้านคน¹⁴

ถึงแม้รัฐบาลให้ความสำคัญกับปัญหาการรับรองรัฐบาลกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ แต่ในขณะเดียวกันรัฐบาลไทยยังไม่รู้ว่า จะดำเนินนโยบายต่างประเทศไปทางไหนดี เพราะประเทศอังกฤษและประเทศใน

¹³ Frank N. Trager and William Henderson, Communist China 1949 - 1960 : A Twenty Year Appraisal (Washington Square, New York: New York University Press, 1970), p. 310.

¹⁴ รายงานประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 2/2491 วันพุธที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2491, เรื่องปัญหาเกี่ยวกับชาวจีน, หน้า 20-21.

เครือจักรภพอื่น ๆ มีนโยบายที่จะตกลงรับรองรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ แต่สหรัฐอเมริกาไม่มีนโยบายที่จะรับรองและมีที่ท่าสนับสนุนรัฐบาลแห่งชาติของฝ่ายก๊กมินตั๋งต่อไปอีก รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงไม่ยอมเปิดเผยที่ท่าเรื่องนี้ให้ปรากฏชัด เพราะรัฐบาลเกรงว่าในอนาคตประเทศไทยอาจจะไม่รับรองรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ตลอดไป หรืออาจมีความจำเป็นต้องรับรองเมื่อใดก็ได้¹⁵

ในขณะเดียวกัน เนื่องจากในระยะนั้นชาวจีนในประเทศไทยซึ่งนิยม ศรัทธาประธาน เหมา เจ๋อตุง และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการเคลื่อนไหวมากอย่างผิดสังเกต ซึ่งมีปัญหาเรื่องนี้ทางกรมตำรวจได้รายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบตลอดเวลา แต่ในขณะนั้นชาวจีนที่สนับสนุนพรรคก๊กมินตั๋ง และสถานเอกอัครราชทูตจีนให้การสนับสนุนหนุนหลังตลอดมาก็ยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นนายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งลับเฉพาะ - ควนมาก ที่ ม.8096/2492 ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2492 ให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งกรมการผสมไทย - จีนขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ปกครองชาว จีนโดยเฉพาะ และรับเอางานที่ชาวจีนในประเทศไทยได้จัดการปกครองกันเองมาทำแทน โดยไม่ต้องมีกฎหมายพิเศษอื่นใดออกมาใหม่ แต่ให้ใช้สถานะเดิม (de facto) ปฏิบัติไปเอง ให้คณะกรรมการผสมไทย - จีนที่ตั้งขึ้นนี้ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ข้าราชการในกระทรวงมหาดไทย เช่น อธิบดีกรมมหาดไทย อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และหัวหน้าชาวจีนทุกพรรค เป็นกรรมการ¹⁶

¹⁵บันทึกลับที่ น.28452/2492, เรื่องปัญหาการรับรองระบบคอมมิวนิสต์ในประเทศจีน, จากกระทรวงการต่างประเทศ ถึงกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2492.

¹⁶หนังสือลับ - เฉพาะ - ควนมาก ที่ ม.8096/2492, เรื่องตั้งกรมการผสมไทย - จีนหรือกรมการกรมทาสาย, จากสำนักนายกรัฐมนตรี ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย, ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2492.

ในวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2492 พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงเชิญบุคคลต่าง ๆ ทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายจีนมาประชุมหารือกัน
ที่ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย เพื่อก่อตั้งคณะกรรมการผสมไทยจีน ซึ่งในการประชุม
ครั้งนั้นนายพลตำรวจโทหลวงชาติตระการโกศล อธิบดีกรมตำรวจโคกลาว เปิดประชุมขอ
สรุปไควว่า เนื่องจากสถานการณ์การเมืองในประเทศจีนอาจส่งผลมาถึงประเทศไทย
ซึ่งชาวจีนได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ฝ่าย
จีนเองและในเวลาเดียวกันก็เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายไทยด้วย ส่วนที่ว่าใครจะเป็นพวก
ไหนไม่สำคัญ เพราะเหตุการณ์ในประเทศจีนขณะนั้น เป็นเรื่องการเมืองของประเทศจีน
ชาวจีนในประเทศไทยไม่ควรเกี่ยวข้องด้วย เพราะอาจทำความเสียหายและความเดือด-
ร้อนให้แก่ชาวจีนเอง รัฐบาลจึงต้องการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยให้ชาวจีนเข้า
ร่วมด้วย ต่อไปเมื่อชาวจีนมีเรื่องเดือดร้อนหรือข้อข้องใจอันใดก็นำมา เสนอต่อคณะกรรมการ-
การชุดนี้ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาเห็นสมควรอย่างไรก็จะได้นำชี้แจงต่อไป¹⁷

ต่อมากระทรวงมหาดไทยจึงได้ตั้งคณะกรรมการผสมไทยจีนขึ้นมาคณะหนึ่ง
ในปลายเดือนตุลาคม พ.ศ. 2492 ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

- 1) พระยารามราชภักดี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ
- 2) พระยาพิพิธชนากร (ฉิม โปษยานนท์) เป็นกรรมการ
- 3) พระยาสาครบุรารักษ์ (อธิบดีกรมมหาดไทย) เป็นกรรมการ
- 4) หลวงอรุณปรีชาชนูปการ (อธิบดีกรมอัยการ) เป็นกรรมการ
- 5) นายเชื้อ พิทักษากร (อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์) เป็นกรรมการ
- 6) พล.ต.ท. หลวงชาติตระการโกศล (อธิบดีกรมตำรวจ) เป็น

กรรมการ

¹⁷ กระทรวงมหาดไทย, รายงานการประชุมเพื่อก่อตั้งคณะกรรมการผสมไทย-จีน (หรือกรมท่าชาย) ที่ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย, วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.

7) พล.ต.ท. เฒ่า ศรียานนท์ (รองอธิบดีกรมตำรวจ) เป็นกรรมการ

8) พ.ต.อ. ละม้าย อุทยานานนท์ (ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล) เป็น

กรรมการ

9) พระยาอนุรักษภูเบศ (หัวหน้ากองการต่างประเทศ สำนักงานปลัด
กระทรวงมหาดไทย) เป็นกรรมการและเลขานุการ

ส่วนผู้แทนฝ่ายจีนซึ่งร่วมอยู่ในคณะกรรมการผสมไทยจีน ได้แก่

1) นายสหัส มหาคุณ (นายกสมาคมพาณิชย์จีน) เป็นกรรมการ

2) นายจุลินทร ลัวซ่า (ประธานกรรมการบริษัทไทยนิคมผ่านฟ้า) เป็น

กรรมการ

3) นายไคว เกียน เต็ก (นายกสมาคมจีนฮกเกี้ยน) เป็นกรรมการ

4) นายโชวคน เกียน (นายกสมาคมจีนแค้จิ๋ว) เป็นกรรมการ

5) นายหลิวฮอนฝ่า (นายกสมาคมจีนแคะ) เป็นกรรมการ

6) นายไว วองตระกูล (นายกสมาคมกวางสี) เป็นกรรมการ

7) นายโกศล สุนตระกูล (นายกสมาคมจีนไหหลำ) เป็นกรรมการ

8) นายที เต็กไหล (นายกสมาคมจีนไต้หวัน) เป็นกรรมการ

9) นายตันจิน เกง (ประธานมูลนิธิปอเต็กตึ้ง และบริษัทโหวงฮก) เป็น

กรรมการ

10) นายโล้ว เต็กชวน บุลสุข (แห่งธนาคารนครหลวง) เป็นกรรมการ

11) นายจางจีหลิน เป็นกรรมการ

12) นายกำทร วิสุทธิผล เป็นกรรมการ

13) นายมา บุลกุล เป็นกรรมการ

14) นายเทียมมุยกะ เป็นกรรมการ

15) นายตั้ง เปี้ยอัน เป็นกรรมการ

16) นายหญิงเจียง แซ่ฉิน

เป็นกรรมการ¹⁸

แต่ภายหลังจากต่อมา เมื่อกรรมการผสมไทย-จีน ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว การดำเนินงานของคณะกรรมการชุดนี้ไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก เพราะการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับชาวจีนในสมัยต่อมาส่วนใหญ่มักเป็นการดำเนินการทางลับ นอกจากนี้ในระยะเวลาต่อมา รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้ตัดสินใจดำเนินนโยบายต่างประเทศเกี่ยวกับประเทศจีนตามอย่างสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการผสมไทย-จีนชุดนี้จึงไม่อาจจะดำเนินนโยบายใดเกี่ยวข้องกับชาวจีนที่เป็นจีนเป็นอันได้เลย ดังนั้นคณะกรรมการผสมไทย-จีนจึงถูกยกเลิกไปโดยปริยายในเวลาต่อมา

2.2 การ สอดส่องความเคลื่อนไหวของชาวจีน ภายหลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนยึดครองผืนแผ่นดินใหญ่ได้แล้ว ในวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 รัฐบาลจึงได้มีคำสั่งถึงผู้ว่าราชการการทุกจังหวัดให้เพิ่มการสืบสวนและสอดส่องทุกประการเกี่ยวกับชาวจีนในแต่ละจังหวัด เพื่อที่รัฐบาลจะทราบว่าชาวจีนมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ฝึกไปจากเดิมหรือไม่เพียงใด เป็นต้นว่าการลักลอบสอนหนังสือจีน การเช่าที่ดินหรือซื้อที่ดิน การประกอบอาชีพใหม่ การตั้งร้านค้าขาย การตัดไม้ การตั้งโรงสี โรงเลื่อย โรงซอมและกลึง เครื่องจักรกล โปยกวน และกิจการอื่น ๆ ซึ่งได้เกิดขึ้นใหม่ในแต่ละจังหวัด ซึ่งจังหวัดจะต้องรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางการประกอบการพิจารณาของกระทรวงมหาดไทยต่อไป¹⁹

¹⁸ หนังสือลับ เฉพาะ - คำนวนที่ น.16764/2492, เรื่อง การตั้งกรรมการผสมไทย-จีน หรือกรรมการกรมหาชาวยุ, จากกระทรวงมหาดไทย ถึงนายกรัฐมนตรี, ลงวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2492.

¹⁹ คำสั่งลับ - เฉพาะ - คำนวนที่ 484/2492, เรื่อง ให้ส่ง เอกศความเคลื่อนไหวของชาวจีนในท้องที่โดยใกล้ชิด, คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แจ้งความมายังข้าหลวงประจำจังหวัดทุกจังหวัด, ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492.

ในวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ยังได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกลางสอดส่องความเคลื่อนไหวของคนต่างด้าว ขึ้นมาอีกชุดหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและพิจารณารายงานจากจังหวัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนต่างด้าว ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

1) อธิบดีกรมตำรวจ	เป็นประธานกรรมการ
2) อธิบดีกรมมหาดไทย	เป็นกรรมการ
3) ผู้อำนวยการกองอัยการ กรมอัยการ	เป็นกรรมการ
4) ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง	เป็นกรรมการ
5) ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล	เป็นกรรมการ
6) พ.ท.ท. สมาน ชูคุปต์	เป็นกรรมการ
7) พ.ท.ต. ชีพ ประพันธ์เนติวิทย์	เป็นกรรมการ
8) พ.ท.ต. บัณฑิต ภิมาโยธิน	เป็นกรรมการ
9) ร.ต.อ. ธาณี สาครกิจ	เป็นกรรมการ
10) ชุนวิจารณ์คำวี	เป็นกรรมการ
11) หัวหน้ากองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ

และเลขานุการ²⁰

หลังจากที่รัฐบาลได้ดำเนินการสอดส่องความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชาวจีนทั่วราชอาณาจักรแล้ว รัฐบาลก็ได้พิจารณาเหตุผลต่าง ๆ ที่ได้รับรายงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของการเมืองระหว่างประเทศในขณะนั้น เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนในเวลาต่อมา

²⁰สำเนาคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ลับ-เฉพาะ ที่ 1072/2492, เรื่องตั้งคณะกรรมการสอดส่องความเคลื่อนไหวของคนต่างด้าว, ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน

2.3 นโยบายควบคุมโรงเรียนจีน นโยบายของรัฐบาลในการควบคุมโรงเรียนจีนอย่างเข้มงวดและเป็นแบบแผนที่ถาวร ได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อประเทศจีนได้กลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์แล้ว โดยเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงอื่น ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาชาวจีนได้เปิดประชุมขึ้นที่กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 ซึ่งในที่ประชุมครั้งนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้สอดส่องและวางนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาใหม่ดังต่อไปนี้

1) ให้กระทรวงศึกษาธิการตรวจตราและจัดการกับบรรดาโรงเรียนจีนที่ได้รับอนุญาตแล้วโดยกวดขัน โดยติดต่อกับผู้บังคับการตำรวจสันติบาลในเมื่อปรากฏว่าชาวจีนได้ใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นแหล่งดำเนินการเมือง

2) การลักลอบสอนหนังสือจีนหรือตั้งโรงเรียนเถื่อนยังคงมีอยู่ทั่วไป เพราะเมื่อตรวจจับได้ก็รับโทษเพียงถูกปรับ 20 บาทเท่านั้น ซึ่งเป็นโทษสถานเบาชาวจีนจึงไม่มีความเข็ดหลาบ ที่ประชุมจึงขอให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแก้ไขกฎหมายนี้โดยเพิ่มโทษเจ้าสำนักให้มีทั้งจำและปรับด้วย²¹

หลังจากได้รับมอบหมายจากรัฐบาลแล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลสอดส่องและจับกุมโรงเรียนจีนซึ่งยังคงลักลอบฝ่าฝืนกฎหมายอยู่ ทำให้โรงเรียนจีนซึ่งเคยมีอยู่ในสมัยแรกที่จอมพล ป. พิบูลสงครามเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จำนวนกว่า 600 แห่งด้วยกัน²² พอถึงต้นปี พ.ศ.

²¹ รายงานการประชุมลับ ณ ห้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย, วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492, เรื่อง การสอดส่องความเคลื่อนไหวของกนต่างดาว, หน้า 1-3.

²² หนังสือพิมพ์เสียมหลอ หัวเหี้ยว ยี่เป่า, ฉบับเช้าวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2493, หน้า 1.

2495 มีโรงเรียนจีนเหลือเพียง 264 แห่งเท่านั้น²³

นอกจากกระทรวงศึกษาธิการจะเพิ่มความเข้มงวดควรวิธีการสั่งปิดโรงเรียนจีนที่ฝ่าฝืนกฎหมายแล้ว กระทรวงศึกษาธิการยังได้ดำเนินนโยบายควบคุมโรงเรียนจีนอีกหลายวิธีด้วยกัน

ก) การกวัดข้นคุณวุฒิครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนจีน นับตั้งแต่รัฐบาลไทยยินยอมอนุญาตให้ครูจีนที่ยังสอบเทียบความรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่ได้ ยังคงมีสิทธิทำการสอนอยู่ในโรงเรียนจีนต่อไปได้อีก 2 ปี เจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับโรงเรียนจีนก็ประสบกับความยากลำบากในการควบคุมโรงเรียนจีนตลอดมา รัฐบาลไทยจึงพยายามที่จะยกเลิกข้อตกลงนี้หลายครั้งด้วยกัน แต่เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตจีนประจำประเทศไทยไม่ยินยอมและพยายามบ่ายเบี่ยงข้อเสนอของกระทรวงศึกษาธิการตลอดมา เพราะครูจีนเหล่านั้นส่วนมากเป็นครูที่รัฐบาลจีนส่งมาควบคุมการศึกษาของชาวจีนในประเทศไทยอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้เพราะรัฐบาลจีนถือว่าถ้าปราศจากการศึกษาภาษาจีนแล้วก็เหมือนกับว่าไม่มีคำว่าชาวจีนโพ้นทะเลเหลืออยู่เลย²⁴

เมื่อถึงปี พ.ศ. 2496 กระทรวงศึกษาธิการจึงตัดสินใจประกาศยกเลิกข้อเสนอนั้น เรื่องคุณวุฒิครูจีนที่รัฐบาลสมัยพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เคยตกลงกันไว้กับสถานเอกอัครราชทูตจีน ดังนั้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 ครูสอนภาษาจีนจะต้องสอบเทียบความรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ได้ภายใน 1 ปี ถ้าหากครูจีนผู้ใด

²³ กองโรงเรียนราษฎร์, เอกสารแผนกทะเบียน กองโรงเรียนราษฎร์, กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, พ.ศ. 2495.

²⁴ Stephen Fitzgerald, "China and the Overseas Chinese : Perceptions and Politics," China Quarterly (No. 44, October/December, 1970), p. 30.

สอบเทียบไม่ได้ กระทรวงศึกษาธิการก็ไม่ยินยอมจดทะเบียนให้สักต่อไป²⁵ ในปีเดียวกันนั้นเอง กระทรวงศึกษาธิการยังได้วางระเบียบกำหนดจำนวนครูสอนภาษาจีนที่โรงเรียนแต่ละแห่งจะพึงมีได้ โดยกำหนดขึ้นจากจำนวนนักเรียน ชั้นและห้องเรียน ตลอดจนความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน สำหรับโรงเรียนจีนที่บรรจุครูสอนภาษาจีนเกินจำนวนโควตาที่กำหนดไว้ก่อนปี พ.ศ. 2496 ทางกระทรวงศึกษาธิการก็ยินยอมผ่อนผันให้ทำการสอนต่อไปจนกว่าจำนวนที่เกินนั้นจะลดลงตามที่ได้กำหนดไว้ และโรงเรียนจีนจะขอบรรจุครูสอนภาษาจีนใหม่ได้ก็ต่อเมื่อจำนวนครูสอนภาษาจีนยังไม่เกินโควตาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขึ้นมา²⁶

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการยังได้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลกอง 2 แผนก 5 กองบังคับการตำรวจสันติบาล ในการตรวจสอบคุณสมบัติของครูจีนก่อนที่จะบรรจุเข้าสอนในโรงเรียนจีนแต่ละแห่ง โดยทางแผนกโรงเรียน กองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา จะทำหน้าที่สื่อพร้อมทั้งส่งประวัติของผู้อนุญาตสอนหนังสือจีนมาให้ตำรวจสันติบาลสอบประวัติบุคคลผู้นั้น หลังจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการจะส่งสำเนาใบสอบประวัติที่ได้มาให้กรมประมวลข่าวกลางรับทราบไว้ด้วย จุดมุ่งหมายสำคัญก็เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ที่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาเป็นครู เพราะรัฐบาลเกรงว่าครูเหล่านี้จะอบรมเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์แก่เด็กนักเรียนได้²⁷

²⁵William G. Skinner, Chinese Society in Thailand : An Analytical History (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1962), p. 367.

²⁶Ibid.

²⁷พิชัย รัศนิตถ, "วิวัฒนาการการควบคุมโรงเรียนจีน" (วิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2512), หน้า 130.

ข) การควบคุมหลักสูตรและตำราเรียน รัฐบาลยังควบคุมหลักสูตร เวลาเรียนของโรงเรียนจีนด้วยการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษาในโรงเรียนจีนใหม่ ในปี พ.ศ. 2491 โดยแบ่งโรงเรียนจีนที่เปิดสอนชั้นประถมศึกษาเป็น 2 แบบ คือ โรงเรียนที่สอนภาษาจีนได้ไม่เกินสี่คาบต่อ 6 ชั่วโมงแบบหนึ่ง และโรงเรียนที่เรียน ตามหลักสูตรเทียบ ซึ่ง เปิดสอนภาษาจีนได้สี่คาบต่อ 10 ชั่วโมงอีกแบบหนึ่ง ซึ่งโรงเรียน จีนจะเลือกสอนแบบหนึ่งแบบใดก็ได้ จึงทำให้ระเบียบที่ออกมาครั้งนี้ไม่มีผลกระทบกระเทือน ขอบตกลงทางการทูตระหว่างรัฐบาลอดีตกับสถานเอกอัครราชทูตจีนที่พำนักใน ปี พ.ศ. 2490 ที่ผ่อนผันให้โรงเรียนจีนสอนภาษาจีนได้สี่คาบต่อ 10 ชั่วโมง

ต่อมา เมื่อจีนคอมมิวนิสต์ปกครองประเทศจีนแล้ว รัฐบาลได้มีคำสั่งห้าม ไม่ให้นำหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่พิมพ์ขึ้นในประเทศจีนเข้ามาใช้ในโรงเรียนจีน เป็น อื่นชาติ ส่วนตำราเรียนภาษาจีนซึ่งตีพิมพ์จากแหล่งอื่น เช่น จากฮ่องกง ไทเป หรือ สิงคโปร์ ถ้าหากโรงเรียนใดจะนำมาใช้จะต้องขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ เสีย ก่อน ถ้าหากกระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือแบบเรียนที่ขออนุญาต นั้นไม่สมควรที่จะนำมาใช้สอนนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการจะสั่งตัดข้อความเหล่านั้น ออกก่อนที่จะนำไปใช้สอนนักเรียน แต่ถ้าหากหนังสือเรียนเล่มใดมีเนื้อหาสาระที่เป็นภัย ต่อประเทศชาติ รัฐบาลก็จะห้ามไม่ให้มีการใช้หนังสือชิ้นนั้น ๆ ในโรงเรียนโดยเด็ดขาด เช่น ในปี พ.ศ. 2494 กระทรวงศึกษาธิการได้สั่งห้ามไม่ให้ใช้หนังสือจีนรวม 22 เล่ม ด้วยกัน²⁸

นอกจากนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ยังมีคำสั่งกำชับครูใหญ่ โรงเรียนจีนทุกแห่งให้ช่วยสอดส่องมิให้นักเรียนนำหนังสือเกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไป

²⁸ Min Chu Jih Pao, September 17, 1951, p. 1. cited in Journal of Southeast Asian Studies (Volume VI, No. 1, March 1975), p. 491.

อ่านในโรงเรียนโดยเด็กชายอีกด้วย²⁹

ในปี พ.ศ. 2497 กระทรวงศึกษาธิการยังได้ตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจตราโรงเรียนจีนขึ้น ในการตรวจโรงเรียนจีนทางกระทรวงศึกษาธิการจะใช้วิธีการตรวจโรงเรียนโดยวิธีบุกดูโจมและเพ่งเล็ง เพื่อที่จะจับกุมครูสอนภาษาจีนที่อยู่ในข่ายของตำรวจสันติบาลมากอน³⁰ ในต้นปี พ.ศ. 2498 กระทรวงศึกษาธิการยังได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลที่ครบเกษียณราชการ เข้าทำหน้าที่เป็นครูใหญ่ในโรงเรียนจีน เพื่อช่วยเป็นหูเป็นตาสอดส่องการเคลื่อนไหวในทางการ เมืองของโรงเรียนจีนแต่ละแห่งอีกด้วย³¹

ค) การประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับใหม่ ในปี พ.ศ. 2497 รัฐบาลยังได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับใหม่ขึ้นมา โดยประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับปี พ.ศ. 2479 ซึ่งล้าหลังและไม่อาจจะควบคุมโรงเรียนจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามภาวะการณต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับปี พ.ศ. 2497 นั้นนอกจากครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์จะต้องมีบิดาเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยแล้ว ครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์ที่เปิดการสอนไม่สูงกว่าชั้นประถมศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าประโยคครูมูลสำหรับโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดการสอนถึงชั้นมัธยมศึกษา ครูใหญ่จะต้องมีวิถะฐานะสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าประโยคครูประถม ส่วนครูทั่วไปในโรงเรียนจะต้องเป็นบุคคลที่ได้ออนุญาตจากอธิบดีกรมวิสามัญศึกษาให้เป็นครูได้ และจะต้องได้รับประกาศนียบัตรครูหรือสอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ 6 หรือเป็นผู้ที่มีวิถะฐานะซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น ยกเว้นแต่ในกรณีซึ่งไม่อาจให้เป็นไปตามกำหนดได้ รัฐมนตรีว่าการ

²⁹William G. Skinner, loc. cit.

³⁰กรมวิสามัญศึกษา, ข่าวสารกรมวิสามัญศึกษา ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2497 (พระนคร: โรงพิมพ์วิทยาลัยเทคนิค, 2497), หน้า 27-28.

³¹William G. Skinner, op. cit., p. 308.

กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจที่จะกำหนดวิทยะฐานะของครูเพียงสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ 3³²

พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับใหม่ยังได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติฉบับเดิม จึงทำให้เจ้าหน้าที่ทางราชการสามารถควบคุมโรงเรียนจีนและลงโทษผู้กระทำความผิดได้มากขึ้น ทำให้ลดปัญหาในการปฏิบัติต่าง ๆ ได้มากขึ้นกว่าเดิม และพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ยังคงใช้ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ปรับปรุงคุณสมบัติของครูโรงเรียนประชาบาลตามท้องถิ่นต่าง ๆ ให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเปิดรับนายทหารกองหนุนทั้งนายทหารชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในแต่ละจังหวัด เข้ามาเป็นครูในโรงเรียนประชาบาล เพราะรัฐบาลตระหนักดีว่าปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้ลูกจีนไม่นิยมเข้าเรียนโรงเรียนรัฐบาลเพราะครูมีคุณภาพไม่ดีและไม่มีความสามารถเทียบเท่ากับครูโรงเรียนจีน จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนจีนบางคนต้องนิยมหันไปเรียนโรงเรียนจีน ทั้งที่ผู้ปกครองต้องเสียค่าบำรุงและค่าเรียไครวระมาก ๆ จากโรงเรียน³³ การดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อควบคุมโรงเรียนจีนของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงทำให้ปัญหาโรงเรียนจีนลดบทบาทลงอย่างเห็นได้ชัด และมีผลผลักดันให้ลูกหลานชาวจีนนิยมมาศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนราษฎร์ทั่วไปเพิ่มมากขึ้นกว่าในสมัยที่เคยผ่านมา

2.4 นโยบายการเมืองและการปกครองชาวจีน นับตั้งแต่พรรคคอมมิวนิสต์ได้ปกครองแผ่นดินใหญ่จีน รัฐบาลก็ได้ใช้นโยบายและมาตรการต่าง ๆ ในทางการ

³²"พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พุทธศักราช 2497," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 71, ตอนที่ 14, ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497, หน้า 315-316, มาตรา 10 และมาตรา 11.

³³รายงานการประชุมลับ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2492 ณ ห้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย, เรื่องสอดคล้องความเคลื่อนไหวของคนต่างด้าว, หน้า 2-3.

เมืองและการปกครองชาวจีน เข้มงวดมากขึ้น เพราะรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ถือว่าการดำเนินนโยบายเพิ่มความเข้มงวดต่อชาวจีนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลมีความมั่นคงยิ่งขึ้น³⁴ ดังนั้นการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลจึงทำให้ชาวจีนต้องได้รับผลกระทบกระเทือนและมีความยากลำบากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต

สำหรับมาตรการทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลที่นับว่ามีความรุนแรงและส่งผลกระทบกระเทือนต่อชาวจีนอย่างมากในระยะนั้น ได้แก่

- 1) การแก้ไขมาตรการคนเข้าเมืองและควบคุมคนต่างด้าว
- 2) การนำนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์มาใช้กับชาวจีน

ก. การแก้ไขมาตรการคนเข้าเมืองและควบคุมคนต่างด้าว นับตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2492 เมื่อกองทัพจีนคอมมิวนิสต์ประสพชัยชนะเพิ่มมากขึ้นและมีที่ท้าวจะครอบครองดินแดนคืนใหญ่อย่างแน่นอนไม่ช้าหรือเร็ว เท่านั้น ในเดือนมกราคมปีเดียวกัน รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้ตัดจำนวนโควตาคนจีนเข้าเมืองจากเดิม 10,000 คนต่อปี ลดลงเหลือปีละ 200 คนเท่านั้น³⁵ ต่อมาเมื่อคอมมิวนิสต์ได้ปกครองประเทศจีนแล้ว นายกรัฐมนตรียังได้เสนอให้กระทรวงมหาดไทยรีบไปพิจารณาหาทางมิให้ชาวจีนเข้าเมืองและกวาดชนพวักที่เข้ามาขออนุญาตอยู่ชั่วคราวอีกด้วย³⁶

³⁴William G. Skinner, op. cit., pp. 372-373.

³⁵Virginia Thomson and Richard Adloff, Minority Problems in Southeast Asia (New York: Russell and Russell, 1970), pp. 45-46.

³⁶รายงานประชุมคณะรัฐมนตรี (ลับ-เฉพาะ) ครั้งที่ 35/2493 วันพุธที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2493, เรื่องปัญหาคนจีน, หน้า 1.

ต่อมาไม่นานกระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493 อีกฉบับหนึ่ง สำหรับพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493 ฉบับใหม่นั้น นอกจากจะยกเลิกระเบียบข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ยังบกพร่องของพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฉบับก่อนแล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้เพิ่มข้อบังคับใหม่ ๆ ขึ้นอีกหลายประการ คือ

- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อกำหนดช่องทางและด่านตรวจคนเข้าเมือง เพื่อให้ผู้ควบคุมยานพาหนะนำคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามช่องทางและด่านนั้น ๆ นอกจากนั้นยังมีอำนาจที่จะห้ามไม่ให้คนต่างด้าวเข้าหรือออกนอกราชอาณาจักรในระยะเวลาใดตามที่กำหนดก็ได้
- 2) รัฐมนตรีหรืออธิบดีที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจที่ประกาศกำหนดให้ผู้คนหรือพาหนะที่จะเดินทางเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ใด ภายใต้งบเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้³⁷
- 3) ห้ามมิให้คนต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องโดยไม่ได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยเข้ามาในราชอาณาจักร นอกจากนั้น พ.ร.บ. ฉบับนี้ยังห้ามมิให้คนต่างด้าวที่ไม่มีปัจจัยในการครองชีพและไม่สามารถเสียเงินค่าธรรมเนียมตาม พ.ร.บ. เข้ามาในราชอาณาจักรไทยเด็ดขาด³⁸

สำหรับพระราชบัญญัติทะเบียนคนต่างด้าวฉบับใหม่ ได้เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมชาวจีนในประเทศเพิ่มมากขึ้นกว่าฉบับก่อน ๆ ที่เคยใช้มา เพราะพระราช

³⁷ "พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493," ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 67, ตอนที่ 71, ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2493, หน้า 1209 - 1219, มาตรา 3, 6 และ มาตรา 7.

³⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 1218, มาตรา 15.

บัญญัติฉบับนี้มีบัญญัติไว้ว่า คนต่างด้าวที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีบริบูรณ์ที่อยู่ในราชอาณาจักรจะต้องมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการแสดงชื่อ วันเดือนปีเกิด อาชีพ สัญชาติ ที่อยู่ รูปถ่ายและลงลายมือชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ด้วย ถ้าหากคนต่างด้าวจะย้ายภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เดิมจะต้องแจ้งให้นายทะเบียนท้องถิ่นทราบก่อนที่จะย้ายไป และต้องแจ้งแก่นายทะเบียนท้องถิ่นใหม่ภายใน 7 วันนับแต่วันไปถึง³⁹

ในปี พ.ศ. 2495 รัฐบาลยังได้อนุมัติให้กรมตำรวจเพิ่มกองบังคับการขึ้นอีก 1 กอง เรียกว่ากองการต่างด้าว เพื่อความสะดวกในการควบคุมป้องกันไม่ให้ชาวจีนต่างด้าวสมคบคิดกันทำการก่อกวนความสงบสุขและการกระทำความผิดต่าง ๆ เช่น สมคบกันเดินขบวนคัดค้านการกระทำบางอย่างของรัฐบาล เช่นที่เคยเป็นมาในอดีต⁴⁰ ต่อมารัฐบาลยังคงตกลงที่จะเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างด้าวให้สูงขึ้นจากเดิม เพื่อป้องกันไม่ให้ชาวจีนเข้าประเทศไทยได้สะดวกเหมือนอดีต ในขณะที่เดียวกันยังเป็นการเก็บเงินภาษีบำรุงประเทศที่ทำได้ง่ายตายอีกด้วย รัฐบาลจึงคิดจะเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างด้าวจากที่เคยเรียกเก็บคนละ 20 บาท เป็น 300 บาท ทั้งนี้ที่ชาวนีรั่วไหลเข้าหาชาวจีน จึงได้มีการวิ่งเต้นเพื่อล้มแผนการนี้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมาก็ได้มีการประกาศเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างด้าวเป็นคนละไม่เกิน 400 บาท และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมคนต่างด้าวในกรณีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวชำรุดหรือสูญหายเป็น

³⁹พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พุทธศักราช 2493," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 67, ตอน 62, ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2493, หน้า 986-989, มาตรา 5, มาตรา 9 และมาตรา 12.

⁴⁰กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, แฟ้มเลขที่ ต.ป. $\frac{1}{5}$ 2, บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการต่างด้าวระเบียบราชการกรมตำรวจ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2495.

คนละ 200 บาท⁴¹

จากการที่รัฐบาลเพิ่มมาตรการควบคุมคนเข้าเมืองและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมคนต่างดาวสูงกว่าที่เคยเป็นมาอย่างมากมาย ชาวจีนจึงได้แสดงปฏิกิริยาไม่พอใจอย่างเปิดเผย โดยชาวจีนกว่า 10,000 คน ได้ไปชุมนุมประท้วงในงานเลี้ยงที่ประธานสมาคมพาณิชย์จีนจัดเลี้ยงแก่เจ้าหน้าที่ชั้นสูงของรัฐบาลไทยที่ภัตตาคารหอยเทียน-เหลาเมื่อเย็นวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2495⁴² นอกจากนั้นชาวจีนบางคนที่มีฐานะยากจนมากยังคงคิดจะเดินทางกลับแผ่นดินแดนจีนใหญ่ เพราะทนต่อการเสียค่าธรรมเนียมคนต่างดาวไม่ไหว⁴³

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ไม่ยอมรับรู้ความไม่พอใจใด ๆ ของชาวจีนที่ได้รับความเดือดร้อนจากเรื่องนั้น ในทางตรงกันข้ามรัฐบาลกลับเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมชาวจีนมากยิ่งขึ้น โดยการประกาศพระราชบัญญัติทะเบียนคนต่างดำนับที่ 3 ขึ้นมาใช้ในตอนปลายปี พ.ศ. 2497 ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ถ้าหากคนต่างดาวจะย้ายภูมิลำเนาที่อยู่หรือออกจากภูมิลำเนาเดิมไปยังสถานที่แห่งใหม่ แทนที่ชาวจีนจะต้องแจ้งแก่นายทะเบียนภายใน 7 วัน ตาม พ.ร.บ. ฉบับเดิม แต่ตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ชาวจีนต่างดาวจะต้องแจ้งแก่นายทะเบียนท้องที่ที่ตนเข้าไปอยู่ใหม่

⁴¹"พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างดาว (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2495," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 69, ตอนที่ 7, ลงวันที่ 29 มกราคม 2495, หน้า 62, มาตรา 11.

⁴²William G. Skinner, Leadership and Power in the Chinese Community of Thailand (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1958), pp. 148-152.

⁴³สำเนาฉบับ-ควน ที่ 3802/2496, เรื่องลับ จากพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ถึงนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2496.

ภายใน 2 วันเท่านั้น⁴⁴

นอกจากนั้น ในต้นปี พ.ศ. 2500 รัฐบาลยังได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเนรเทศ พุทธศักราช 2499 ขึ้นมาแทน พ.ร.บ. การเนรเทศ ร.ศ. 131 ซึ่งล้าหลังและไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะบ้านเมืองในขณะนั้น โดยพระราชบัญญัติฉบับใหม่ได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพิ่มมากขึ้น สำหรับการเนรเทศบุคคลต่างด้าวใด ๆ ออกจากราชอาณาจักร เช่น ถ้าหากปรากฏว่ามีความจำเป็นเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งให้เนรเทศคนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักรมีกำหนดเวลาที่เห็นสมควร นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียังมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการที่จะพิจารณาการยื่นอุทธรณ์ของผู้ที่ถูกสั่งเนรเทศ เพื่อขอเพิกถอนคำสั่งเนรเทศ หรือการผ่อนผันใด ๆ หรือการสั่งให้ส่งตัวผู้ถูกเนรเทศไปประกอบอาชีพที่แห่งใดแทนการถูกเนรเทศ ตลอดจนการทำทัณฑ์บนต่าง ๆ แก่ผู้ที่ถูกคำสั่งให้เนรเทศออกไปนอกราชอาณาจักร⁴⁵

ข) การนำนโยบายเป็นปฏิปักษ์กับคอมมิวนิสต์มาใช้กับชาวจีน ถึงแม้ว่าในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยเคยมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ และได้เลิกใช้ในเวลาต่อมา เมื่อรัฐบาลไทยต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศตามข้อเรียกร้องของโซเวียต ที่จะให้ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ แต่ในอดีตที่ผ่านมา ความเกรงกลัวภัยคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยยังไม่ค่อย

⁴⁴"พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2497," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่มที่ 71, ตอนที่ 59-36, ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2497, หน้า 1497-1498, มาตรา 12.

⁴⁵"พระราชบัญญัติการเนรเทศ พุทธศักราช 2499," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 74, ตอนที่ 11, ลงวันที่ 29 มกราคม 2500, หน้า 296-297, มาตรา 5 และมาตรา 8.

มีมากนัก เพราะคอมมิวนิสต์ยังเป็น เรื่องแปลกและใหม่อยู่ในสายตาชาวไทยทั่วไป⁴⁶

แต่ภายหลังจากที่คอมมิวนิสต์ปกครองประเทศจีนแล้ว ความเกรงกลัวในอิทธิพลลัทธิคอมมิวนิสต์ก็เพิ่มมากขึ้นในหมู่ชาวไทย ดังนั้นจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งเป็นผู้นำอยู่ในสมัยนั้นและเป็นผู้หน้าที่มีนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีนตลอดมา จึงตระหนักดีว่าการที่จะดำเนินนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีน ได้อย่างราบรื่นนั้นจำต้องนำมาผสมกลมกลืนกับนโยบายเป็นปฏิปักษ์กับลัทธิคอมมิวนิสต์ ดังนั้นความหมายของการ เป็นปฏิปักษ์กับคอมมิวนิสต์ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ส่วนใหญ่จึงถูกจำกัดความอยู่ในปัญหาเรื่องชาวจีนแทบทั้งสิ้น⁴⁷ ในขณะเดียวกัน เนื่องจากชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยมีมากกว่าชาวจีนในประเทศอื่น ๆ รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์จึงให้ความสำคัญต่อชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยเหมือนกับชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศอื่น ๆ เพราะรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ถือว่ากิจการชาวจีนโพ้นทะเลจำเป็นต้อง เป็นประโยชน์และมีความสำคัญต่อประเทศจีน รองจากการดำเนินนโยบายต่างประเทศ⁴⁸

ดังนั้นหลังจากที่ประเทศจีนถูกปกครองด้วยลัทธิคอมมิวนิสต์และรัฐบาลไทยตัดสินใจดำเนินนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อจีนคอมมิวนิสต์เลียนแบบการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาแล้ว การจับกุมชาวจีนที่นิยมลัทธิชาตินิยมและการดำเนินงานของ เหมา เจอตุ๊งก็ได้เริ่มต้นอย่างจริงจัง ซึ่งในการจับกุมชาวจีนที่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น ได้ทำกันทั่วประเทศ

⁴⁶ กองอำนาจการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, การก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย (พระนคร, โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2515), หน้า 45.

⁴⁷ Alessandro Casella, "Communism and Insurrection in Thailand," The World Today No. 5, Vol. 26 (May, 1970), p. 200.

⁴⁸ Stephen Fitzgerald, China and the Overseas Chinese (A Study of Peking's Changeng Policy, 1949-1970) (London: Cambridge University Press, 1972), p. 2.

ชาวจีนที่ถูกจับกุมจึงมีเป็นจำนวนมาก เพราะก่อนหน้านี้จอมพล ป. พิบูลสงคราม เคยให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2491 ว่า สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีอยู่ในประเทศไทยถึง 50,000 คน⁴⁹

การจับกุมชาวจีนในข้อหาหนีขบวนการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ในครั้งนั้นส่วนใหญ่เป็นการจับกุมและการสอบสวนดำเนินการทางลับ รัฐบาลไม่ค่อยเปิดเผยวิธีการจับกุมและจำนวนของผู้ที่ถูกจับกุม แต่เชื่อกันว่าผู้ถูกจับกุมจะต้องมีจำนวนมากและการสอบสวนต่าง ๆ จะต้องทำด้วยวิธีการรุนแรง เพราะหลังจากที่รัฐบาลจับกุมชาวจีนได้ไม่นานในวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2493 นายหลี่ เทอะหลง (Lee Te-long) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศของรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ได้ประท้วงอย่างรุนแรงต่อกระทรวงการต่างประเทศของไทย ซึ่งในการประท้วงครั้งนั้นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีนกล่าวว่า

ชาวจีนเป็นจำนวนมากนับพันถูกรัฐบาลแห่งประเทศไทยจับกุม และบางคนก็ถูกเนรเทศ เพราะชาวจีนเหล่านี้เคยให้การสนับสนุนนายเหมา เจ๋อตงผู้เป็นประธานและผู้นำแห่งมหาชนรัฐจีน ผู้ที่ถูกคุมขังอยู่ในคุกกรุงเทพฯ บางคนถูกขังมาเป็นเวลานานเกือบครึ่งปีแล้วก็มี มีบุคคลเป็นจำนวนมากถูกกล่าวหาว่าทรยศและถูกสวมกุญแจมือนำไปคุมขังไว้ในคุกใต้ดิน และได้รับการทรมานอยู่เนือง ๆ และผู้ที่ถูกทำร้ายถึงตายก็มีอยู่จำนวนมากนับสิบ...⁵⁰

⁴⁹William G. Skinner, Chinese Society in Thailand; An Analytical History (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1962), p. 323.

⁵⁰หนังสือพิมพ์เสียมหลอหัวเฉียวบีเป่า, ฉบับวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2493, หน้า 1.

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนคอมมิวนิสต์จึงถือว่าประเทศไทยจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำอันโหดร้ายและขอร้องให้รัฐบาลไทยหยุดทำการทารุณต่อชาวจีนผู้ที่ถูกคุมขังอยู่ในคุก ทำการปลดปล่อยชาวจีนที่ถูกจับกุมและระงับการเนรเทศชาวจีนออกนอกประเทศด้วย รัฐบาลจีนจึงขอร้องให้รัฐบาลไทยรับรองว่าต่อไปจะไม่ให้เรื่อง เช่นนั้นอุบัติขึ้นอีก แต่รัฐบาลจีนขอสงวนสิทธิ์ที่จะเรียกร้องให้รัฐบาลไทยรับผิดชอบต่อการกระทำทารุณกรรมและฆ่าชาวจีนโดยไม่ถูกกฎหมาย⁵¹

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยก็ไม่สนใจคำประท้วงใด ๆ ของรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์และยิ่งเพิ่มการจับกุมปราบปรามกิจการของชาวจีนที่นิยมคอมมิวนิสต์เพิ่มมากขึ้น ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2493 รัฐบาลยังได้จับกุมนายฉิวจี้ซงและนายโง้ว-เกียงทง บรรณาธิการและผู้พิมพ์โฆษณาหนังสือพิมพ์จีนฉวนหมิน เป่าซึ่งให้การสนับสนุนคอมมิวนิสต์จีนตลอดมา พร้อมกันนั้นก็สั่งปิดหนังสือพิมพ์จีนฉบับนี้ไม่ให้พิมพ์จำหน่ายอีกต่อไป⁵² ซึ่งในการจับกุมคอมมิวนิสต์จีนครั้งนี้ รัฐบาลจีนบนแผ่นดินแดนจีนใหญ่ก็ได้ทำการประท้วงรัฐบาล แต่ก็ได้รับการเฉยเมยเช่นทุกครั้งที่เคยผ่านมา

ต่อมารัฐบาลก็ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในปลายปี พ.ศ. 2495 หรือหลังจากได้รับรายงานในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2495 จากสถานกงสุลใหญ่ประจำฮ่องกงซึ่งรายงานมาว่า คอมมิวนิสต์จีนได้เปิดสอนวิชาการ เมืองแกชาวจีนโพ้นทะเล เมื่อกลางเดือนพฤษภาคมปีเดียวกัน ซึ่งในจำนวนผู้สำเร็จการอบรมครั้งนั้น 160 คน ถูกส่งตัวมาจากประเทศไทย 22 คน โดยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนาย Chan Siu-leung อายุ 27 ปี นักเรียนเมืองซัวเถา ซึ่งเดินทางไปจากประเทศไทยเมื่อธันวาคม พ.ศ. 2493 และนาย Lee Kwok-sun อายุ 24 ปี

⁵¹ เรื่องเดียวกัน.

⁵² หนังสือลับ-ควน ที่ จ.2389/2494, เรื่องโทรเลขจากปักกิ่ง, จากเลขาคณะรัฐมนตรี ถึงกรรมการและเลขานุการ ก.ร.ก., ลงวันที่ 9 มีนาคม 2494.

เป็นชาวฟูเกี้ยน และบุคคลเหล่านี้ได้เดินทางจะเข้ามาในประเทศไทยแล้ว⁵³

สำหรับพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495 นั้น เป็นพระราชบัญญัติที่มีขอบเขตความหมายกว้างขวางมาก และมีบทกำหนดโทษสูงกว่ากฎหมายอาญาโดยทั่วไป พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการที่จะนำมาใช้เป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีนทั่วไปที่มีความคิดเห็นขัดแย้งและไม่เห็นด้วยกับการกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีน จึงเชื่อได้ว่าชาวจีนในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม จะต้องถูกจับเหวี่ยงแหโดยการใช้อำนาจพระราชบัญญัตินี้เป็นจำนวนมากไม่น้อยอย่างแน่นอน เพราะความหมายของคำว่า "การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์" กฎหมายฉบับนี้กินความหมายกว้างขวางมาก เพราะถือว่าการบังคับ การขู่เข็ญทำให้เกิดความหวาดกลัว การก่อวินาศกรรม หรือการใช้อุบายค้ายประการใด ๆ เช่นการยุยงให้มีความเกลียดชังระหว่างประชาชน ล้วนเป็นการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ซึ่งมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปถึงตลอดชีวิต⁵⁴

ดังนั้นภายหลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว การดำเนินการจับกุมชาวจีนที่รัฐบาลถือว่าเป็นผู้กระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์จึงได้เพิ่มความเข้มงวดมาก เพราะรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ถือว่าผู้ที่เป็นคอมมิวนิสต์ใน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

⁵³หนังสือลับ—เฉพาะ ที่ น. 16436/2495 เรื่อง การเคลื่อนไหวของจีนคอมมิวนิสต์เกี่ยวกับประเทศไทย, จากนายเข้มชาติ บุญยรัตนพันธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถึงนายกรัฐมนตรี, ลงวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2495.

⁵⁴พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2495, "ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย)", เล่ม 69, ตอนที่ 68 (ฉบับพิเศษ), ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495, หน้า 3-4, มาตรา 3, มาตรา 4 และมาตรา 8.

ประเทศไทยในขณะนั้นโดยมากมักเป็นคนจีน⁵⁵

นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2495 ถึงต้นปี พ.ศ. 2496 เจ้าของบริษัทห้างร้านชาวจีนมากกว่า 250 แห่งจึงถูกจับกุมในข้อหาที่มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้การจับกุมชาวจีนที่มีการกระทำเป็นคอมมิวนิสต์ยังได้ครอบคลุมไปถึงการจับกุมเจ้าหน้าที่สมาคมและองค์การต่าง ๆ ของชาวจีนอีกด้วย เช่นการจับกุมหัวหน้าสมาคมจีนแท้จิ๋ว สมาคมจีนไหหลำ ครูโรงเรียนจีนที่สอนในโรงเรียนเหยงอิง (Pei-ying) โรงเรียนฮวงหวาน (Huang-huan) โรงเรียนปูเฉอะ (P'u chih) และโรงเรียนจีนเตอะ (Chin-te) และเจ้าของบริษัทหนังสีอิมพ์ Nan Chen Rao ในข้อหาที่มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์⁵⁶

ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2496 รัฐบาลยังดำริที่จะจัดตั้งองค์การคนจีนอาสาสมัครปราบปรามคอมมิวนิสต์ขึ้นมา โดยรัฐบาลจะให้สิทธิบางประการแก่คนจีนที่ได้ช่วยอาสาสมัคร เช่นการผ่อนผันหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประจำตัวคนต่างด้าว ตลอดจนการให้สิทธิพิเศษการแปลงชาติเป็นคนไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบและให้กระทรวงมหาดไทยรับไปดำเนินการต่อไป⁵⁷ จึงเป็นที่เชื่อได้ว่าการปราบปรามชาว

⁵⁵หนังสือลับ-ควาน ที่ 1902/2496, เรื่องการจัดตั้งองค์การจีนอาสาสมัครปราบปรามคอมมิวนิสต์, จากพลโท เคช เคชประดิษฐ เลขาธิการสภาป้องกันราชอาณาจักร ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ลงวันที่ 25 มีนาคม 2496.

⁵⁶William G. Skinner, Leadership and Power in the Chinese Community of Thailand (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1958), pp. 285-287.

⁵⁷หนังสือลับ-ควานมาก ที่ จ.4691/2496, เรื่องการจัดตั้งองค์การจีนอาสาสมัครปราบปรามคอมมิวนิสต์, จากกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ถึงเลขาธิการสภาป้องกันราชอาณาจักร, ลงวันที่ 28 มีนาคม 2496.

จีนอย่างรุนแรงในข้อหาทำการกระทำเป็นคอมมิวนิสต์ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูล-
สงคราม จะต้องดำเนินตลอดมา นอกจากนั้นการที่รัฐบาลตั้งองค์การจีนอาสาสมัคร
ปราบปรามคอมมิวนิสต์ยังช่วยทำให้ความแตกแยกระหว่างชาวจีนในประเทศไทยมีมากขึ้น
ดังนั้นการตั้งองค์การจีนอาสาสมัครขึ้นมาปราบปรามจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งรัฐบาลกำลังปราบ-
ปรามอย่างหนักในขณะนั้นจึง เหมือนกับการใช้นโยบายแบ่งแยกและปกครองชาวจีน
(Divide and Rule) ซึ่งเป็นผลที่ต่อรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ทำให้การ
รวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นของชาวจีนลดน้อยลง

นอกจากรัฐบาลจะปราบปรามชาวจีนที่มีการกระทำเป็นคอมมิวนิสต์แล้ว
รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ยังไม่ยอมให้ชาวจีนที่นิยมลัทธิชาตินิยมหรือชาวจีนที่
เลื่อมใสรัฐบาลจีนคณะชาตินิยมมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองใด ๆ อีกด้วย ซึ่ง
ในเรื่องนี้ผู้บังคับการสันติบาลในขณะนั้น เคยประกาศย้ำในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2495 ว่า
กรมตำรวจจะไม่ยินยอมให้ชาวจีนดำเนินกิจการทางการเมืองใด ๆ ในประเทศไทยอีก
ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นพวกก๊กมินตั๋งหรือพวกคอมมิวนิสต์⁵⁸

ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ชาวจีนส่วนใหญ่จึงไม่กล้า
ดำเนินกิจการทางการเมืองหรือมีความเคลื่อนไหวใด ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทย
ดังเช่นในอดีตที่เคยผ่านมาหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงใหม่ ๆ แต่ในทาง
ตรงข้ามรัฐบาลภายใต้ผู้นำชาตินิยมแบบจอมพล ป. พิบูลสงคราม กลับดำเนินนโยบาย
ค่อนข้าง เป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีนอย่างเห็นได้ชัด

2.5 การลอบทฆาตทางเศรษฐกิจของชาวจีน นับตั้งแต่จอมพล ป. พิบูล-
สงคราม กลับเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าจอมพล ป. พิบูลสงคราม
จะทราบข่าวขบวนการคอมมิวนิสต์กำลังดำเนินการเคลื่อนไหวในขณะนั้น

⁵⁸Hsing - hsien Jih Pao, October 6, 1956, p. 1. cited
in William G. Skinner, op. cit., p. 301.

แต่สิ่งที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้รับความสนใจมากที่สุดคือปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่ชาวจีนกลุ่มน้อยยังคงครอบครองและมีบทบาทตลอดมา เพราะส่งผลกระทบต่อ การครองชีพของคนไทยในขณะนั้น เป็นอย่างมาก⁵⁹

ดังนั้นในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้มีการกำหนด นโยบายเพื่อที่จะลดบทบาททาง เศรษฐกิจของชาวจีนให้ลดลงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมให้คนไทยเข้าไปมีบทบาททาง เศรษฐกิจแทนชาวจีน การแก้ไขปัญหาการ ครอบครองที่ดินของชาวจีนให้ลดลง และการควบคุมธุรกิจการค้าของชาวจีน

ก) การส่งเสริมให้คนไทยมีบทบาททาง เศรษฐกิจแทนคนจีน

สำหรับการลดบทบาททาง เศรษฐกิจโดยวิธีการที่รัฐบาลส่งเสริมให้ คนไทยเข้าไปมีบทบาทแทนชาวจีนนั้น รัฐบาลได้ดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ กันคือ

1. การส่งเสริมร้านค้าย่อยและสหกรณ์ของคนไทย ในปลายเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 คณะกรรมการสอดส่องความเคลื่อนไหวได้เปิดประชุมขึ้นที่ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งในการประชุมครั้งนั้นที่ประชุมซึ่งมีปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัด กระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดกระทรวง เกษตรธิการร่วมอยู่ด้วย ได้ตกลงที่จะหา ทางช่วยเหลือการครองชีพของคนไทยให้ดีขึ้น และพิจารณาหาทางช่วยเหลือให้คนไทย ได้เข้ามามีบทบาทในทาง เศรษฐกิจต่าง ๆ แทนชาวจีนและในการประชุมเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 นั้น ที่ประชุมได้ตกลงที่จะดำเนินการต่อไปนี้

ก) ร้านค้าย่อย สำหรับในเรื่องการพาณิชย์นั้น ที่ประชุมเห็น พ้องกันว่า การตั้งร้านค้าย่อยตามอำเภอต่าง ๆ ย่อมเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริม อาชีพของคนไทยให้ดีขึ้นได้ กระทรวงพาณิชย์จะต้องให้ความช่วยเหลือ โดย กระทรวงพาณิชย์จะต้องรับหน้าที่หาสินค้าให้ร้านค้าย่อยจำหน่าย และรัฐบาลจะต้องให้ การช่วยเหลือร้านค้าย่อยในชนบทมากกว่าร้านค้าย่อยในพระนครธนบุรี

⁵⁹ Donald E. Nuechterlein, Thailand and the Struggle for Southeast Asia (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1966), pp. 100-101.

ข) การเปิดร้านสหกรณ์ต่าง ๆ ที่ประชุมยังคงลงทำข้อเสนอให้รัฐบาลเปิดร้านสหกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และยังได้ทำข้อเสนอถึงนายกรัฐมนตรีเพื่อให้รัฐบาลเปิดโอกาสให้ร้านสหกรณ์ของจังหวัดต่าง ๆ เป็นตัวแทนสินค้าที่ทางราชการผูกขาดการผลิต เช่น บุหรี่ สุรา และน้ำตาล โดยร้านสหกรณ์เหล่านี้จะได้ดำเนินการส่งสินค้าเหล่านี้ไปให้ร้านค้าย่อยอีกทอดหนึ่ง ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ทำให้ร้านค้าย่อยดำรงอยู่ได้ เพราะสินค้าเหล่านี้เป็นสินค้าหลักและจำเป็นต่อการครองชีพของราษฎร นอกจากนั้นที่ประชุมยังเห็นควรให้การรถไฟตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ให้มีหน้าที่พิจารณาการจ่ายตุ๋นรถไฟสำหรับการขนส่งสินค้าแก่ร้านสหกรณ์ของแต่ละจังหวัดให้สะดวกกว่าวิธีการที่เป็นอยู่⁵⁰

หลังจากที่ประชุมตกลงหลักการต่าง ๆ ในการที่จะช่วยให้ชาวไทยมีบทบาทในทางการค้าเรียบร้อยแล้ว ที่ประชุมก็ได้ทำรายงานเสนอต่อนายกรัฐมนตรีในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2492 และนับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2492 เป็นต้นมา รัฐบาลก็ได้ให้การช่วยเหลือแก่ร้านค้าย่อยของชาวไทยและสหกรณ์ต่างจังหวัดต่าง ๆ (ซึ่งทางราชการถือหุ้นส่วนอยู่ด้วย) ชาวไทยจึงมีโอกาสค้าขายแข่งขันกับชาวจีน โดยการสนับสนุนจากทางราชการอีกครั้งหนึ่ง หลังจากได้รบเขาไปภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง

2. การตรากฎหมายต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือทางด้านอาชีพแก่คนไทย

ในปี พ.ศ. 2492 รัฐบาลยังได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดอาชีพและวิชาชีพต่าง ๆ ต่อไปนี้ไว้ให้เฉพาะคนไทยเท่านั้น คือ

- 1) การทำหรือการหล่อพระพุทธรูป
- 2) การทำเครื่องเงิน
- 3) การทำร่ม

⁶⁰ กระทรวงมหาดไทย, รายงานการประชุมลับ เรื่องการสอคล้องความเคลื่อนไหวของคนที่ต่างต่าง, ณ ห้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492, หน้า 3-4.

- 4) การขับขีรถจักรยานสามล้อรับจ้าง
- 5) การขับขีสามล้อรถยนต์สาธารณะ
- 6) การขับรถยนต์สาธารณะ
- 7) การทำนา (ยกเว้นการปลูกข้าวในร่องสวน)
- 8) การทำนาเกลือ
- 9) การตัดผม
- 10) การเรียงพิมพ์อักษรไทย⁶¹

ต่อมาในปี พ.ศ. 2495 รัฐบาลยังได้ประกาศสงวนอาชีพอื่น ๆ อีก 3 ประเภท ซึ่งเป็นอาชีพที่ชาวไทยพอจะทำได้โดยไม่ต้องลงทุนมากนักคือการตัดผมสตรี การแต่งผมสตรี และการซักเย็บเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มสตรี⁶² แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลจะได้ตราพระราชกฤษฎีกาสงวนอาชีพต่าง ๆ ให้คนไทยทำโดยเฉพาะ แต่สภาพเป็นจริงในขณะนั้นอาชีพต่าง ๆ ส่วนใหญ่ที่รัฐบาลสงวนไว้ นั้นชาวจีนก็ยังลักลอบประกอบอาชีพเหล่านี้อยู่ และยังคงมีบทบาทในกิจการงานเหล่านี้มากกว่าชาวไทยในขณะนั้น* ในขณะเดียวกันเนื่องจากรัฐบาลไม่ได้บังคับให้ธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่สงวนไว้ให้ชาวไทยโดยเฉพาะ ต้องมีนายทุนเป็นเจ้าของคนไทย ดังนั้นการขับรถสามล้อ การตัดผม

⁶¹"พระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพและวิชาชีพไว้สำหรับเฉพาะคนไทย พุทธศักราช 2492," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 66, ตอนที่ 10, ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2492, หน้า 60, มาตรา 4.

⁶²"พระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพและวิชาชีพสำหรับเฉพาะคนไทย (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2495," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 65, ตอนที่ 58, ลงวันที่ 23 กันยายน 2495, หน้า 1135.

*พิจารณาสถิติผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ที่ Skinner ได้สำรวจในปี พ.ศ. 2495 ได้จากตารางที่ 4 ในภาคผนวก

และคัฒม การขายเครื่องบวชพระและเครื่องถมต่าง ๆ คนจีนจึงเป็นนายทุนเกือบทั้งหมด
 อยู่นั่นเอง⁶³

นอกจากนั้นแล้ว ในปี พ.ศ. 2499 รัฐบาลยังได้ประกาศใช้พระราช
 บัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บังคับให้เจ้าของกิจการอุตสาหกรรม
 พาณิชยหรือธุรกิจต่าง ๆ "ซึ่งมีคณงานคั้งแต่สิบคนขึ้นไปจะต้องจัดให้มีคณงานที่เป็นคน
 ไทยในกิจการต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาและจะต้องไม่เกินร้อยละ
 ห้าสิบของจนวนคณงานทั้งหมด"⁶⁴ ในปีเดียวกันนั้นเอง รัฐบาลยังได้ประกาศใช้พระ-
 ราชบัญญัติแรงงานขึ้นเพื่อที่จะรับรองสิทธิของลูกจ้างที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน
 ได้ โดยคณะกรรมการอำนวยการของสหภาพแรงงานแต่ละแห่งจะต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติ
 ไทย⁶⁵ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้กรรมกรชาวไทยมีพลังต่อรองกับเจ้าของโรงงานและธุรกิจ
 ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นชาวจีนแทบทั้งสิ้น

3) การตั้งหน่วยงานของรัฐบาลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประชาชน

ในปี พ.ศ. 2492 คณะรัฐมนตรียังได้ลงมติให้ร่างพระราชบัญญัติตั้งสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ
 ขึ้นเป็นทบวงการเมือง เพื่อทำหน้าที่วางแผนการเศรษฐกิจ ให้รัฐบาลยึดถือเป็นแนว
 ทางปฏิบัติ แทนสภาเศรษฐกิจซึ่งเคยตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 ซึ่งเคยปฏิบัติงาน

⁶³ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำเนาเรื่องจีน, จากพระยาวิเศษสิงหนาท
 ถึงพลเอกผิน ชุณหะวัณ รองนายกรัฐมนตรี, ลงวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2495.

⁶⁴ "พระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย พุทธศักราช 2499," ราชกิจจานุ-
 เบกษา (แผนกฤษฎีกา), เล่ม 73, ตอนที่ 17, ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2499,
 หน้า 159, มาตรา 6.

⁶⁵ "พระราชบัญญัติแรงงาน พุทธศักราช 2499," ราชกิจจานุเบกษา (แผนก
 กฤษฎีกา), เล่ม 73, ตอนที่ 92, ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2499, หน้า 1, มาตรา 7.

ชั่วคราวชั่วคราวตามการเปลี่ยนแปลงของรัฐบาลแต่ละชุด และชาวอานาจและเครื่องมือ
จำเป็นในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้แก่รัฐบาล⁶⁶ ต่อมาในปี พ.ศ. 2493
สภาเศรษฐกิจแห่งชาติจึงได้ตั้งขึ้นโดยการประกาศใช้พระราชบัญญัติและแผนงานออก
เป็น 5 สาขา คือ สาขาเศรษฐกิจการเกษตร การคลัง การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม
การขนส่งและแรงงาน โดยสภาเศรษฐกิจแห่งชาติจะทำหน้าที่แนะนำรัฐบาลในเรื่องที่
เป็นประโยชน์แห่งความก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ ตลอดจนชี้แจงให้
รัฐบาลทราบถึงวิธีการอันเหมาะสมที่จะนำมาใช้ผูกและส่งเสริมความก้าวหน้าของ
ประเทศชาติ⁶⁷

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2497 รัฐบาลยังคงมีมติตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง
เพื่อตั้งสภาหอการค้า เพื่อให้เป็นองค์กรควบคุมสถาบันเศรษฐกิจเอกชนในประเทศ โดย
มุ่งหวังให้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่คนไทย ต่อมาสภาหอการค้าไทยจึงได้จ
ทะเบียนตามกฎหมายในลักษณะของสมาคม เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2498⁶⁸

ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐบาลยังได้ทุ่มเทงบประมาณ
ส่งเสริมรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลที่เคยมีอยู่ก่อน ให้ขยายกิจการกว้างขวางและทำประโยชน์
ให้มากขึ้น นอกจากนั้นยังได้ตั้งรัฐวิสาหกิจใหม่ขึ้นมาอีกเพื่อทำการค้าขายแข่งกับพ่อค้า
ชาวจีน เช่นการตั้งองค์การจำหน่ายสินค้า (อ.จ.ส.) เพื่อขายสินค้าเครื่องอุปโภค
บริโภคแก่ประชาชนในราคาถูก ตลอดจนการให้สิทธิพิเศษแก่พ่อค้าคนไทยในการประมูล

⁶⁶การประชุมคณะรัฐมนตรี (ลับเฉพาะ) ครั้งที่ 9/2492, วันพุธที่ 24
สิงหาคม 2492, เรื่องร่าง พ.ร.บ. สภาเศรษฐกิจ, หน้า 9.

⁶⁷"พระราชบัญญัติสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2493," ราชกิจจานุเบกษา
(แผนกกฎหมาย), เล่ม 67, ตอนที่ 10, ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2493, หน้า 193 -
194, มาตรา 12.

⁶⁸ณรงค์ เพชรประเสริฐ, "สมาคมการค้าและหอการค้าในประเทศไทย"
(วิทยานิพนธ์เสนอคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519), หน้า 41-42.

ราคาสั่งของให้ทางราชการ นอกจากนั้นยังรับกิจการต่าง ๆ ของเอกชนชาวไทยไว้ในความอุปการะของรัฐบาลอีกด้วย⁶⁹

ข) การแก้ปัญหาครอบครองที่ดินของชาวจีน

ปัญหาที่น่าวิตกยิ่งของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม อีกอย่างหนึ่งคือ ปัญหาที่ชาวจีนกำลังมีบทบาทครอบครองที่ดินเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ชาวไทยที่มีฐานะยากจนก็นิยมขายที่ดินทำกินให้นายทุนชาวจีนอยู่เรื่อย ๆ รัฐบาลจึงให้ความสนใจที่จะต้องแก้ไขปัญหานี้ให้หมดสิ้นหรือเบาบางลงกว่าที่เป็นอยู่ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม ที่ดินทำกินจึงมีความสำคัญมากในการประกอบอาชีพของประชาชนชาวไทย

รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงดำเนินการแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจังทันที ภายหลังจากที่ปกครองประเทศได้ไม่นานนัก ทั้งนี้โดยวิธีการแก้ไขและยกเลิกพระราชบัญญัติที่ดินฉบับเดิมซึ่งยังมีช่องว่างและข้อบกพร่องหลายอย่างที่ไม่อาจป้องกันไม่ให้ชาวจีนกว้านซื้อที่ดินได้อย่างง่ายดาย

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีสนธิสัญญากับประเทศจีนแล้วก็ตาม แต่การกำหนดมาตรการ เพื่อป้องกันไม่ให้ชาวจีนครอบครองที่ดินดังอดีตเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่พึงจะกระทำได้ เพราะนอกจากจะไม่ขัดกับบทสนธิสัญญาระหว่างไทยและจีนแล้ว การกำหนดสิทธิต่าง ๆ ในเรื่องที่ดินซึ่งเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจนั้น รัฐบาลยังไม่มีหน้าที่ที่จะต้องให้ความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจแก่คนต่างด้าวอีกด้วย⁷⁰ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2493

⁶⁹ ปราย อึ้งภากรณ์ และสุภาพ ยศสุนทร, เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย (พระนคร: บริษัทประมวลมิตร จำกัด, 2504), หน้า 308.

⁷⁰ Alwyn V. Freeman, The International Responsibility of States for Denial of Justice (New York: Kraus Reprint Co., 1970), pp. 513-514.

รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนต่างด้าวฉบับที่ 2 เพื่อที่จะเพิ่มความเข้มงวดและป้องกันไม่ให้ชาวจีนสามารถครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินได้อย่างง่ายดายเหมือนที่เคยผ่านมา โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บังคับให้บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนแล้ว โดยมีหุ้นของคนต่างด้าว เกินกว่ากึ่งจำนวนของผู้เป็นหุ้นส่วน ตลอดจนสมาคม สหกรณ์ และมูลนิธิที่มีสมาชิกเป็นคนต่างด้าว เกินกว่ากึ่งจำนวน เพื่อดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์ของคนต่างด้าวโดยเฉพาะหรือเป็นส่วนใหญ่ นิติบุคคลเหล่านี้จะต้องยื่นคำขออนุญาตและต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เสีย และเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นมีที่ดินได้ไม่เกินกำหนดที่กฎหมายจำกัดสิทธิการได้ที่ดินของนิติบุคคลที่เป็นของชาวต่างด้าวกำหนดไว้⁷¹

ใน พ.ศ. 2497 รัฐบาลยังได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งประมวลกฎหมายที่ดินฉบับนี้ถือหลักว่า คนต่างด้าวจะได้มาซึ่งที่ดินก็โดยอาศัยบทสนธิสัญญาซึ่งบัญญัติให้มีกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ได้ จะอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายที่ดินฉบับนี้ด้วย⁷² แต่เนื่องจากสนธิสัญญาระหว่างไทยและจีนไม่มีการระบุในเรื่องนี้ไว้ จึงหมายความว่า ทั้งคนไทยและคนจีนไม่มีสิทธิที่จะถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของอีกเขตหนึ่งได้ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2497 กระทรวงมหาดไทยยังได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหน้าที่ให้พนักงานที่ดินต้องสอบสวนว่ามีการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อการได้มาซึ่งที่ดินเพื่อประโยชน์แก่คนต่างด้าวหรือไม่ ก่อนที่จะทำการจดทะเบียนที่ดินให้แก่

⁷¹ กรมที่ดิน, "พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนเกี่ยวข้องกับคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2493," รวมกฎหมายที่ดิน (พระนคร, โรงพิมพ์สหกรณ์ขายส่งแห่งประเทศไทย, 2511), หน้า 282-283.

⁷² "พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พุทธศักราช 2497," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 71, ตอนที่ 87 (ฉบับพิเศษ), ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2497, หน้า 1, มาตรา 86.

บุคคลใด⁷³

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จะได้เพิ่มความเข้มงวดในการป้องกันไม่ให้ชาวจีนต่างควมครอบครองที่ดิน แต่ชาวจีนก็ยังคงสามารถหลบเลี่ยงกฎหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินที่ตนเองปรารถนา ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่บางคนหวังแก่ผลประโยชน์ของอำมิสลินจากชาวจีน จึงร่วมมือกันหาทางช่วยเหลือให้ชาวจีนสามารถครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ด้วยวิธีการทุจริตต่าง ๆ ในขณะเดียวกันชาวจีนต่างควมก็ยังสามารถครอบครองที่ดินได้โดยอาศัยความช่วยเหลือของญาติพี่น้องเชื้อสายจีนแต่มีสัญชาติเป็นไทย ให้ช่วยถือนิติกรรมสัญญาการครอบครองที่ดินต่าง ๆ ให้แก่ตน เนื่องจากระบบสายสัมพันธ์ในวงตระกูลของชาวจีนได้รับการยึดถือและมีบทบาทสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของชาวจีนแต่ละบุคคล⁷⁴ ดังนั้นปัญหาการฉ้อโกงหักหลังกันในเรื่องผลประโยชน์จึงไม่ค่อยเกิดขึ้นในหมู่ชาวจีน ชาวจีนจึงสามารถครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินต่าง ๆ ได้จนถึงทุกวันนี้ มาตราการทางกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินซึ่งรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ประกาศใช้จึงมีลักษณะสำคัญที่สุดเป็นแต่เพียงสัญลักษณ์แสดงออกซึ่งการเข้มงวดกวดขันเพื่อลดบทบาทของชาวจีนเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติจริงแล้วชาวจีนยังคงหลีกเลี่ยงกฎหมายได้เหมือนเดิม

ค) การควบคุมธุรกิจการค้าของชาวจีน

หลังจากประเทศจีนกลายเป็นคอมมิวนิสต์ได้ไม่นาน รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมธุรกิจการค้าของชาวจีนมากขึ้น โดย

⁷³"กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2497 ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินพุทธศักราช 2497," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 71, ตอนที่ 87 (ฉบับพิเศษ), ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2497, หน้า 7.

⁷⁴Maurice Freedman, Family and Kinship in Chinese Society (Stanford, California: Stanford University Press, 1970), pp.21-22.

ในคณปี พ.ศ. 2493 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้เรียกประธานหอการค้าจีนเข้าพบและให้ส่งรายชื่อสมาชิกพ่อค้าจีนทั้งหมดแก่กระทรวงพาณิชย์ ต่อมากระทรวงพาณิชย์ได้เรียกประชุมสมาคมธุรกิจการค้าต่าง ๆ ของชาวจีน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ขอร้องให้สมาคมธุรกิจของชาวจีนบีบบังคับให้สมาชิกของแต่ละสมาคมลดราคาสินค้าและห้ามรวมหัวกันกักตุนสินค้าอีกต่อไป พร้อมกันนั้นรัฐบาลก็ได้ประกาศกฎกระทรวงในเดือนกุมภาพันธ์ปีเดียวกัน ห้ามไม่ให้ขึ้นราคาสินค้าในท้องตลาดทุกชนิด⁷⁵

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม พ่อค้าชาวจีนก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการพยุงราคาสินค้าในท้องตลาดมากนัก ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ซึ่งมีฐานะยากจนจึงประสบกับปัญหาการครองชีพสูงอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้รัฐบาลจะประกาศกฎกระทรวงและนำพระราชบัญญัติป้องกันการการค้าไว้เกินควรมาปราบปรามพ่อค้าชาวจีนก็ตาม ปัญหาการกักตุนสินค้าที่จำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคและการโง่งราคาสินค้าเหล่านั้นจึงเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมพ่อค้าชาวจีนคนใดที่กักตุนสินค้าหรือค้าขายกำไรเกินควร การลงโทษอย่างสูงก็มีแค่ปรับเพียงเล็กน้อยเท่านั้น พ่อค้าชาวจีนจึงไม่เข็ดหลาบต่อการถูกจับกุม ดังนั้นในเดือนกันยายน พ.ศ. 2493 จอมพลป. พิบูลสงคราม จึงได้นำมาตรการขั้นเด็ดขาดมาใช้กับพ่อค้าชาวจีน คือถ้าหากพ่อค้าชาวจีนคนใดยังคงกักตุนสินค้าและค้าขายหากำไรเกินควร ถ้าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้และมีหลักฐานแน่ชัดก็ให้ทางการเนรเทศบุคคลนั้นออกนอกประเทศในฐานะบุคคลไม่พึงปรารถนา เพราะก่อให้เกิดความไม่เป็นปกติสุขและเป็นภัยต่อประชาชน⁷⁶

⁷⁵ณรงค์ เพชรประเสริฐ, เรื่องเดิม, หน้า 122.

⁷⁶รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี (ลับ-เฉพาะ) ครั้งที่ 58/2493 วันพุธที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2493, เรื่องท่านนายกรัฐมนตรีเสนอเกี่ยวกับการเนรเทศ, หน้า 2.

หลังจากนั้น เป็นต้นมา รัฐบาลจึงจับกุมพ่อค้าชาวจีนขนานใหญ่ควบคู่กับการใช้มาตรการทางการเมืองอื่น ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้ เป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีนในระยะนั้น จึงทำให้พ่อค้าชาวจีนหลายรายต้องถูกคำสั่ง เนรเทศออกนอกราชอาณาจักร แนวทางการปฏิบัติเพื่อควบคุมพ่อค้าชาวจีนในระยะนั้นจึงค่อนข้างรุนแรง เกินไปเพราะรัฐบาลไม่คำนึงถึงปัญหาการใช้อำนาจนั้นว่า เป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรมต่อพ่อค้าชาวจีนแต่อย่างใด⁷⁷

จากการใช้ความรุนแรง ควบคุมพ่อค้าชาวจีน ที่ไม่ยินยอม คำนึงนโยบายคล้อยตามรัฐบาลที่กำลังใช้นโยบายชาตินิยมทาง เศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ จึงทำให้พ่อค้าชาวจีนรายใหญ่ที่มีบทบาททางด้านการค้ากว้างขวางตั้งอยู่ในภาวะความกลัว และไม่กล้าทำการ กักตุนสินค้าและค่ากำไร เกินควร อยู่ระยะหนึ่ง แต่เนื่องจากพ่อค้าย่อยหรือพ่อค้าขายปลีกทั่วประเทศล้วนแต่เป็นพ่อค้าชาวจีนทั้งนั้น รัฐบาลจึงไม่อาจดำเนินการควบคุมพ่อค้าชาวจีนได้อย่างทั่วถึง ประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในชนบท จึงยังคงประสบปัญหาการครองชีพสูง อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องประกาศใช้พระราชบัญญัติต่าง ๆ เพื่อควบคุมกิจการค้าของชาวจีนอีกทอดหนึ่ง

1) การประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมพ่อค้าคนจีน เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้สินค้าประเภท เครื่องอุปโภคบริโภคขาดแคลนในท้องตลาด อันเนื่องมาจากสาเหตุของการกักตุน เพื่อหวังค่ากำไร เกินควร รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมโภคภัณฑ์ในปี พ.ศ. 2495 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจแก่รัฐบาลหลายประการ ควบคู่กัน เพื่อควบคุมสินค้า เช่น

1. จำกัดปริมาณโภคภัณฑ์ซึ่งบุคคลจะมีไว้ในครอบครองได้
2. จำกัดจำนวนโภคภัณฑ์ซึ่งบุคคลจะได้มา
3. วางระเบียบในการค้า การจำหน่าย การเก็บรักษาและการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับโภคภัณฑ์ ตลอดจนการควบคุมร้านค้าทั้งปวงซึ่งจำหน่ายโภคภัณฑ์

⁷⁷Frank H. Golay and Others, Underdevelopment and Economic Nationalism in Southeast Asia (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1968), p. 268.

4. กำหนดเวลา สถานที่ และพฤติการณ์ในการจำหน่ายโภคภัณฑ์
5. จำกัดชนิด ปริมาณ ประเภท แห่งโภคภัณฑ์ซึ่งอนุญาตให้จำหน่าย

ได้

6. ห้ามการจำหน่ายหรือการใช้โภคภัณฑ์

7. กำหนดวิธีการปันส่วนโภคภัณฑ์ โดยกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจที่ประกาศโภคภัณฑ์ชนิดใดประเภทใดก็ได้ ควบคู่การออกกฎกระทรวง⁷⁸

ในปี พ.ศ. 2497 รัฐบาลยังได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ขึ้นมาใช้อีกฉบับหนึ่ง เพราะในขณะนั้นภาวะเศรษฐกิจของประเทศกำลังตกต่ำ ในขณะที่สินค้าอุปโภคบริโภคบางชนิดที่ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และสินค้าที่จำเป็นอื่น ๆ รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ขึ้นมา เพื่อป้องกันการกักตุนสินค้าและควบคุมปริมาณสินค้าไม่ให้ขาดแคลนจนเป็นที่เดือดร้อนแก่ประชาชนทั่วไป ตามพระราชบัญญัติสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ พ.ศ. 2497 เจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะเข้าไปในสถานที่หรือเคหสถานของบุคคลใดก็ได้ ที่คณะกรรมการสำรวจการกักตุนประสงค์จะทำการสำรวจ การตรวจสอบใบรับในการขายหรือแลกเปลี่ยนรายการสินค้าและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสินค้า ตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกดิน เจ้าหน้าที่ยังมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสินค้าซึ่งคณะกรรมการ เห็นว่ามีการกักตุน ให้ขายสินค้าดังกล่าวแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามราคาและปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด และเจ้าหน้าที่ยังมีอำนาจที่จะยึดและบังคับซื้อสินค้าโภคภัณฑ์ตามวิธีการ ราคา และปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด ตลอดจนการวางเงื่อนไขในการชำระเงินการส่งมอบโภคภัณฑ์นั้น ๆ อีกด้วย ถ้าหากพ่อค้าคนใด

⁷⁸ "พระราชบัญญัติควบคุมโภคภัณฑ์ พุทธศักราช 2495," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 69, ตอนที่ 12, ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2495, หน้า 186-187, มาตรา 5 และมาตรา 6.

ชัดเจนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ จะมีความฉิวระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งจำคุกและทั้งปรับ⁷⁹

นอกจากนั้นแล้วรัฐบาลยังได้ประกาศใช้ระเบียบควบคุมธุรกิจการอุตสาหกรรมและกิจการเงิน การธนาคาร การประกันภัย ของบริษัทชาวจีน ด้วยการประกาศเป็นกฎกระทรวง เพื่อควบคุมธุรกิจของชาวต่างด้าว ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ของแต่ละกระทรวงที่มีหน้าที่รับผิดชอบกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของพ่อค้าชาวจีนก็เพิ่มความเข้มงวดมากยิ่งขึ้นในการป้องกันไม่ให้พ่อค้าและนักธุรกิจชาวจีนดำเนินการตัดทวงผลกำไรด้วยวิธีการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างที่เคยผ่านมา พ่อค้าชาวจีนตลอดจนนักธุรกิจสาขาต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแทบทั้งสิ้น จึงประสบกับความเดือดร้อนจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจตลอดเวลา แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ต่อมาในทศวรรษกลางสมัยของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม การควบคุมธุรกิจการค้าตลอดจนการใช้สิทธิขานินยอมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลไม่ค่อยประสบผลสำเร็จมากนัก เพราะการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบชาตินิยมของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ผลักดันให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวงในหมู่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และนักการเมืองสำคัญในขณะนั้นที่ไ้ร่วมมือกับพ่อค้าชาวจีนจึงทำให้สมัยนั้นเกิดระบบผูกขาดในทางการค้าและระบบฉ้อราษฎร์บังหลวงเพิ่มมากขึ้น

2) วิธีการหลบเลี่ยงมาตรการควบคุมต่าง ๆ ของพ่อค้าชาวจีน วิธีการหลีกเลี่ยงความเข้มงวดในการควบคุมธุรกิจการค้าและการดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม นำมาใช้กับชาวจีนในสมัยนั้น ชาวจีนสามารถกระทำได้ โดยการขอความคุ้มครองจากนักการเมืองและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลในวงการบริหารราชการ โดยการใช้บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในวงการบริหาร

⁷⁹"พระราชบัญญัติสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ พุทธศักราช 2497," ราชกิจจานุเบกษา (แผนกกฎหมาย), เล่ม 71, ตอนที่ 14, ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2479, หน้า 280-283, มาตรา 8, มาตรา 9 และมาตรา 10.

รัฐบาลเข้าถือหุ้นลมหรือดำรงตำแหน่งหน้าที่ในธุรกิจการค้าต่าง ๆ ของตน ซึ่งวิธีการหลีกเลี่ยงแบบนี้ชาวจีนได้นิยมทำกันอย่างมาก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 เป็นต้นมา เพราะในระยะนั้นรัฐบาลได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่เพิ่มความรุนแรงแก่ชาวจีนในประเทศไทย เช่นในปี พ.ศ. 2495 บริษัทประกันภัยเหวยซิน จำกัด (The Wei Hsin Co.) ได้เชิญ พ.ต.ท. พันธศักดิ์ วิเศษภักดิ์ (นายตำรวจคนสนิทของ พล.ต.อ. เฒ่า ศรียานนท์ ซึ่งเป็นอธิบดีกรมตำรวจในขณะนั้น) เข้ามาเป็นประธานกรรมการของบริษัท ต่อมาบริษัท เอเชียทรัสต์ จำกัด ได้เชิญพลตำรวจเอกเฒ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจเป็นประธานกรรมการ และนับตั้งแต่นั้น เป็นต้นมาบริษัทการค้าและธุรกิจใหญ่ ๆ ของชาวจีนจึงนิยมเชิญผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ทางราชการ เข้าไปเป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้นของบริษัท และวิธีการดังกล่าวก็ได้แพร่หลายในหมู่พ่อค้าชาวจีนอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันนักการเมืองและผู้มีอิทธิพลในวงราชการขณะนั้นไม่ว่าจะเป็นจอมพลผิน ชุณหะวัณ หรือพลเอกสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ล้วนแล้วแต่นิยมให้ความคุ้มครองแก่ธุรกิจชาวจีนด้วยการถือหุ้นลมในกิจการค้าและบริษัทต่าง ๆ แทบทั้งสิ้น⁸⁰

การที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ไม่สามารถแก้ไขปัญหาสินค้าขาดแคลนในท้องตลาด ตลอดจนการแก้ไขปัญหาค่าเงินที่จำเป็นซึ่งมีราคาสูงในขณะนั้น ทั้งที่รัฐบาลพยายามควบคุมบทบาทของพ่อค้าชาวจีนด้วยวิธีการและมาตรการรุนแรงต่าง ๆ สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้เพราะพ่อค้าชาวจีนได้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ทางราชการส่งรหัสลับทางวิทยุกำหนดราคาสินค้าขาเข้าและขาออกพร้อมกับพ่อค้าต่างประเทศ โดยเฉพาะการร่วมมือกับพ่อค้าชาวจีนในเอเชียซึ่งมีสถานีวิทยุแจ้งรายการสินค้าขึ้นลงในแต่ละวัน เช่น สิงคโปร์ และฮ่องกง ซึ่งปัญหาเรื่องนี้รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เพิ่งจะมาทราบเรื่องในคอนปลายสมัยที่รัฐบาลจะหมดอำนาจแล้ว เพราะหนังสือพิมพ์สาร เสรีฉบับวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2499 ได้ลงบทความว่า "ได้มีบุคคลต่างตัวพวกหนึ่งได้ร่วมกับอัศวิน

⁸⁰N.A. Simoniya, op. cit., p. 53.

สันติบาลไปทำการตั้งสถานีรับส่งวิทยุเดือนขึ้นที่ซอยทรัพย์เพื่อแข่งขันกับกรมไปรษณีย์-
โทรเลข..."⁸¹

ต่อมาเมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม ทราบข่าว จึงมีคำสั่งถึงกรมตรวจ
ราชการแผ่นดินให้สอบสวนข้อเท็จจริง เรื่องนี้ขึ้นมา ซึ่งผลการสอบสวนอย่างละเอียด
ความดังนี้ "สถานีวิทยุเดือนที่ซอยทรัพย์แต่เดิมนั้นมีจริง พ.ศ.อ. อรรถพร พุกประยูร
เป็นผู้ได้ตั้งขึ้นเพื่อกิจการของกรมตำรวจ ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้ใช้สถานีนี้เป็นเครื่องมือ
เกี่ยวกับการค้าไปยังฮ่องกง แต่ขณะนี้สถานีวิทยุแห่งนี้ได้เลิกมาประมาณ 2 เดือนแล้ว
อนึ่ง จากการสอบสวนยังได้ความต่อไปว่า ขณะนี้มีสถานีวิทยุที่ทำการรับส่งข่าว เกี่ยวกับการ
การค้ากับต่างประเทศอีก 3 แห่ง คือ

1) สถานีวิทยุรับส่งข่าวต่างประเทศเดือน ซึ่งตั้งอยู่บริเวณถนนสีลม
ถนนสีพระยา แต่ยังไม่ได้รับความชัดว่าสถานีนี้อยู่ ณ ที่แห่งใด

2) ยังมีสถานีวิทยุเดือนรับส่งข่าว เกี่ยวข้องเรื่องของสินค้าไปยังฮ่องกง
ตั้งอยู่ที่บ้านพักนายทหารในบริเวณสวนพฤกษาน การปฏิบัติการของสถานีวิทยุเดือนนี้มีดังนี้

1. ร้านนิยมพานิช ตั้งอยู่ถนนราชวงศ์ รับโทรเลขเป็นโคคลับจาก
พ่อค้าต่าง ๆ แล้วให้คนขี่รถจักรยานนำไปสถานพยาบาล "กุยเม็ง" ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้าม
โรงพยาบาลนครินtra (โรงพยาบาลเท็กซัสในปัจจุบัน) ต่อจากนั้นสถานพยาบาลแห่งนี้
จะโทรศัพท์หรือให้คนนำข้อความที่จะส่งวิทยุไปยังสวนพฤกษาน

2. การรับส่งของสถานีวิทยุเดือนแห่งนี้ทำการส่ง เป็นสัญญาณโคคลับ
ตั้งแต่เวลา 9.00 ถึง 17.00 น. ทุกวัน โดยใช้ขนาดคลื่นจากกรุงเทพฯ 14.00
เมกไซเคิล ส่วนขนาดคลื่นที่ส่งมาจากฮ่องกงถึงสถานีวิทยุสวนพฤกษานใช้ขนาดคลื่น
12.0 เมกไซเคิล

⁸¹หนังสือพิมพ์รายวันสารเสรี, ปีที่ 4, ฉบับที่ 692, ประจำวันพุธที่ 5

3. การติดต่อกับสถานที่ส่งวิทยุรายนี้ปรากฏว่ามีคนจีนเข้าไปทำการติดต่อแทบทุกวัน คนจีนคนนี้เป็นผู้ถูกเนรเทศและถูกส่งไปอยู่เขตกักกันที่จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ได้ลักลอบเข้ามาทำงานให้สถานที่นี้

3) นอกจากนั้นแล้ว ยังปรากฏว่ามีสถานีวิทยุซึ่งรับส่งในเรื่องการค้าไปฮ่องกง โดยวิธีเดียวกันอีกคือ สถานีวิทยุทหารสื่อสาร และสถานีนี้กรมตำรวจราชการแผ่นดินกำลังดำเนินการสอบสวนอยู่⁸²

ควยเหตุผลเหล่านี้ นโยบายทาง ๆ ของรัฐบาลเพื่อที่จะลดบทบาททางเศรษฐกิจของพ่อค้าชาวจีนให้ลดลงตามเจตน์จำนงของจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้ดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจกับชาวจีนมาโดยตลอดนับตั้งแต่เข้าบริหารประเทศในปี พ.ศ. 2491 จนถึงสมัยที่หมกอานาจลงในปี พ.ศ. 2500 ในทางปฏิบัติจริงแล้วนโยบายทาง ๆ ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลประสบผลสำเร็จน้อยมาก เพราะในสมัยนั้นและสมัยต่อมาชาวจีนยังคงมีบทบาททางเศรษฐกิจเหนือกว่าชาวไทยซึ่งเป็นเจ้าของประเทศที่แท้จริง จนกระทั่งพ่อค้าชาวจีนกล่าวพูดในที่ประชุมชาวจีนโพ้นทะเลซึ่งรัฐบาลจีนไต้หวัน เคยจัดขึ้นว่า "ค่านเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศไทยนั้น เขาสามารถควบคุมไว้ได้ทั้งหมด"⁸³

สรุป ในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สอง รัฐบาลไทยได้ดำเนินนโยบายเพิ่มความเข้มงวดต่อชาวจีนมากขึ้นกว่าในสมัยที่สงครามโลกครั้งที่

⁸² หนังสือลับ—เฉพาะ ที่ 2841/2499, เรื่องลับ, จากพลเอก ส. สวัสดิ-
รณรงค์ อธิบดีกรมตำรวจราชการแผ่นดิน ถึง พลฯ นายกรัฐมนตรี, ลงวันที่ 18 กันยายน
พ.ศ. 2499.

⁸³ พล.ต.ต. สมคิด ศารทูลสิงห์, คำบรรยายปัญหาชนชาวจีนในประเทศไทย
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, พ.ศ. 2514 คัดจาก สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ,
ปัญหาชาวจีนในประเทศไทย (กรุงเทพฯ, สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, 2515), หน้า 43.

สอง เพ็งสงบ การดำเนินนโยบายส่วนใหญ่ของรัฐบาลในสมัยนั้น ถึงแม้ว่าจีนทั่วไปรวมทั้งสถานเอกอัครราชทูตจีนในประเทศไทยจะไม่พอใจในมาตรการต่าง ๆ ซึ่งมีวิธีการค่อนข้างรุนแรง แต่รัฐบาลจีนและชาวจีนในประเทศไทยก็ไม่มีพลังต่อรองหรือโต้แย้งใด ๆ เพราะมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้กับชาวจีนส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่สนธิสัญญาระหว่างไทยและจีนให้ความคุ้มครองไม่ได้ อีกประการหนึ่งชาวจีนในสมัยก่อนหน้านั้นล้วนแต่กระทำกิจการต่าง ๆ ที่ฝ่าฝืนกฎหมายแทบทั้งสิ้น รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงไม่ยินยอมให้ชาวจีนดำเนินการใด ๆ ตามขอบใจดังอดีตที่เคยผ่านมา ในขณะที่เดียวกันภาวะการเมืองภายในประเทศจีนซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก็มีผลกระทบต่อประเทศไทย ในการที่จะดำเนินนโยบายเกี่ยวข้องกับชาวจีนภายในประเทศ โดยเอาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในประเทศจีนเป็นข้ออ้างสำคัญสำหรับกำหนดนโยบายควบคุมชาวจีนให้เข้มงวดยิ่งขึ้น

ถึงแม้มาตรการต่าง ๆ ที่นำมาใช้กับชาวจีนในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จะเข้มงวดขนาดใดก็ตาม แต่การดำเนินนโยบายบางอย่างก็ต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ โดยเฉพาะการปล่อยปลดละเลยและการร่วมมือของคนไทยบางประเภทที่มุ่งหวังประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าประเทศชาติ นโยบายบางอย่างโดยเฉพาะนโยบายลดบทบาททางเศรษฐกิจของชาวจีนจึงไม่อาจจะบรรลุผลสำเร็จได้ และชาวจีนในประเทศไทยก็ยังคงมีบทบาทในทางเศรษฐกิจแทบเท่าทุกวันนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย